

CYKLA OCH VANDRA i Ljungby kommun

Ljungby
kommun

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Kronoskogen	4
	Hälsans stig	6
	Sverigeleden & Banvallsleden	8
	Sunnerboturen	10
	Bergastigen	12
	I historiens spår norrut	14
	Vidöstern runt	16
	Toftaholm	18
	Yxkullsund	19
	Ryssbysjön och Stensjön runt	20
	Målaskog & Granhulsbergets naturreservat	22
	Tjurken runt	24
	Marsholm, Vedåsa & Ramsåshuvuds naturreservat	26
	Bräkentorps friluftsområde	28
	Södra Ljunga kulturhistoriska tur	30
	I historiens spår söderut	32
	Angelstad hembygdsrunda & Angelstadrudan i sägenbygd	34
	Torpa naturstig	36
	Kanalrundan Skeen	37
	Rönnö	38
	Årshultsmynnen	40
	Lidhultsåsen	42
	Unnen runt	44
	Bolmen runt & Norra Bolmen runt	46
	Kanotleder Lagaleden & Helge å	48

DET ÄR INNE ATT VARA UTE

Upplev vår härliga natur med sagolika omgivningar. Låt skogen och sjöarna inspirera dig till naturnära turer till fots, på cykeln eller kanske med paddeln. I denna guide har vi samlat information om flera natursköna områden att upptäcka i vår kommun.

Ljungby är sagornas och sjöarnas kommun med sjön Bolmen som dragplåster men även flera andra sjöar för rekreation och naturupplevelser. Här hittar du också den fina ån Lagan som lugnt ringlar sig fram genom Ljungby. Sagobygden med Sagomuseet, finns med i UNESCOs register över immateriella kulturarv. Det är vi extra glada och stolta över. Sagobygden har över 40 sägenomspunna platser med sägenskåp. Dessa finner man på natursköna platser där spännande händelser sägs ha ägt rum. Det är också en färd i tid och rum, glömda sevärigheter och ett sätt att lära känna människornas liv och leverne förr i tiden. En resa bland trollberg, spöken, oknytt och ond, bråd död. Många av turförslagen i denna guide följer våra vattendrag och passerar spännande sägenplatser som vi hoppas inspirerar till spännande upptäckter.

Ta nu, med hjälp av denna guide, sällskap av vindens sus och ge dig ut på nya äventyr. Känn marken under fötterna och finn en stig att vandra på. Cykla genom trollskogens kompakta mörkgröna barrträd eller genom lövskogens vackra grönska. Fly stadens brus och ta in naturens dofter. Känn lugnet som naturen ger dig och upptäck Ljungby kommun. Unna dig själv och dina sinnen den fantastiska naturen. Lämna vardagen bakom dig och skapa nya minnen.

Alla turförslag och fler därtill kan du hitta i Naturkartan, din guide till Sveriges natur- och friluftsliv. Finns både som app och på visitljungby.se

TECKENFÖRKLARING

Parkering

Vindskydd

Varning

Rastplats

Kanotrastplats

Sägenplats

Information

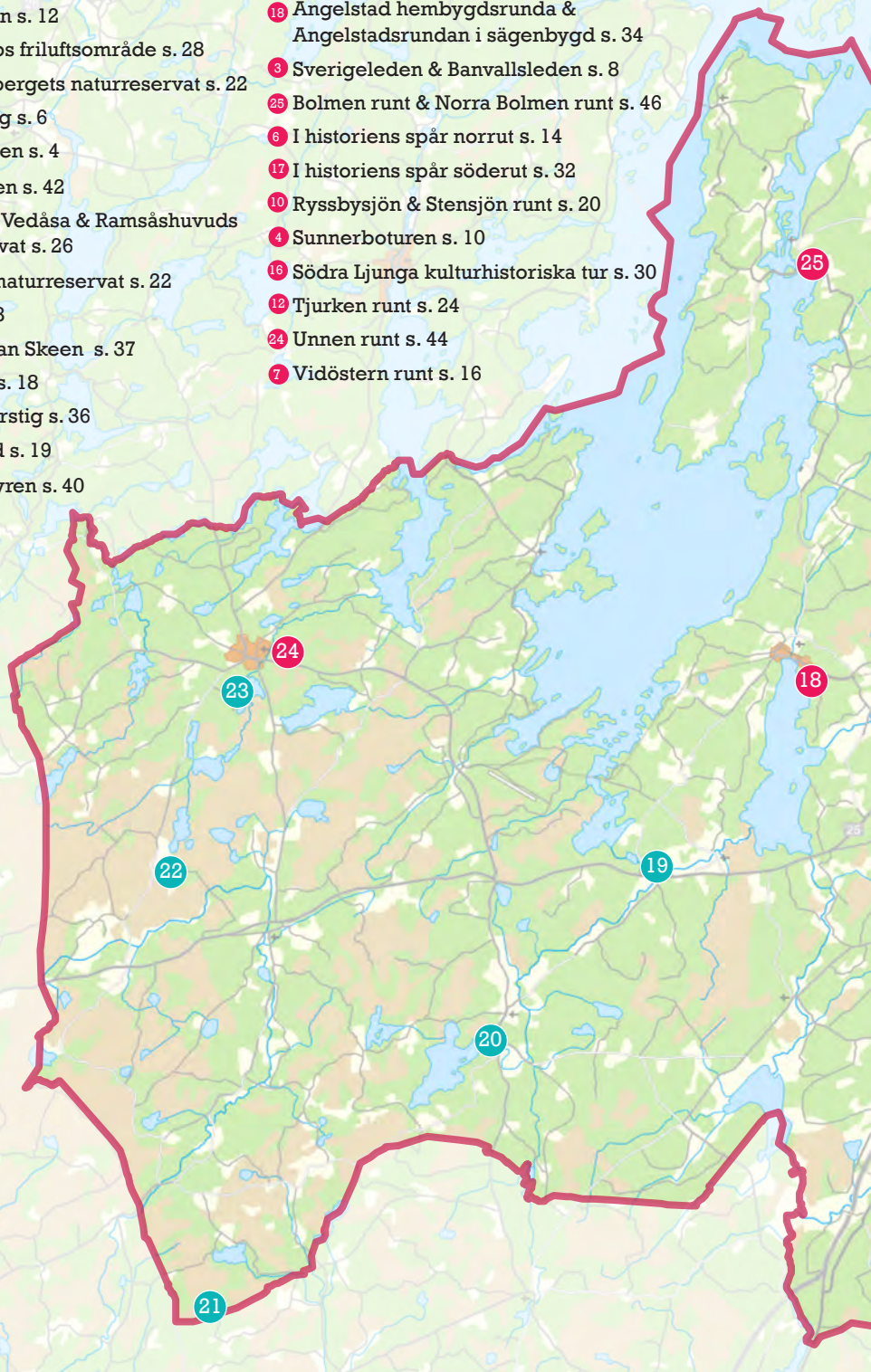
Badplats

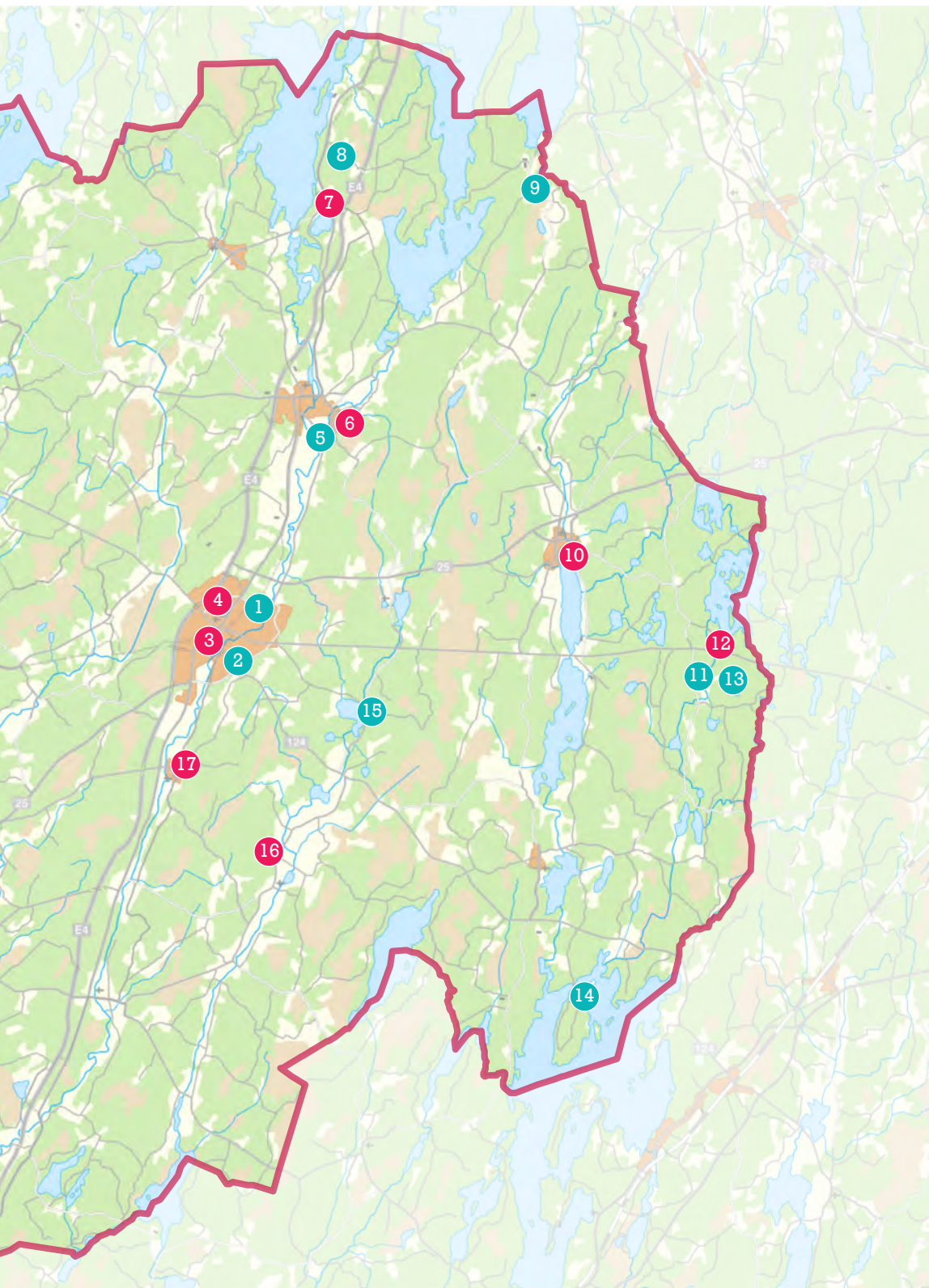
VANDRA

- 5 Bergastigen s. 12
- 16 Bräkentorps friluftsområde s. 28
- 13 Granhultsbergets naturreservat s. 22
- 2 Hälsans stig s. 6
- 1 Kronoskogen s. 4
- 23 Lidhultsåsen s. 42
- 14 Marsholm, Vedåsa & Ramsåshuvuds naturreservat s. 26
- 11 Målaskog naturreservat s. 22
- 21 Rönnö s. 38
- 19 Kanalrundan Skeen s. 37
- 8 Toftaholm s. 18
- 20 Torpa naturstig s. 36
- 9 Yxkullsund s. 19
- 22 Årshultsmyren s. 40

CYKLA

- 18 Angelstad hembygdsrunda & Angelstadsrundan i sägenbygd s. 34
- 3 Sverigeleden & Banvallsleden s. 8
- 25 Bolmen runt & Norra Bolmen runt s. 46
- 6 I historiens spår norrut s. 14
- 17 I historiens spår söderut s. 32
- 10 Ryssbysjön & Stensjön runt s. 20
- 4 Sunnerboturen s. 10
- 16 Södra Ljunga kulturhistoriska tur s. 30
- 12 Tjurken runt s. 24
- 24 Unnen runt s. 44
- 7 Vidöstern runt s. 16

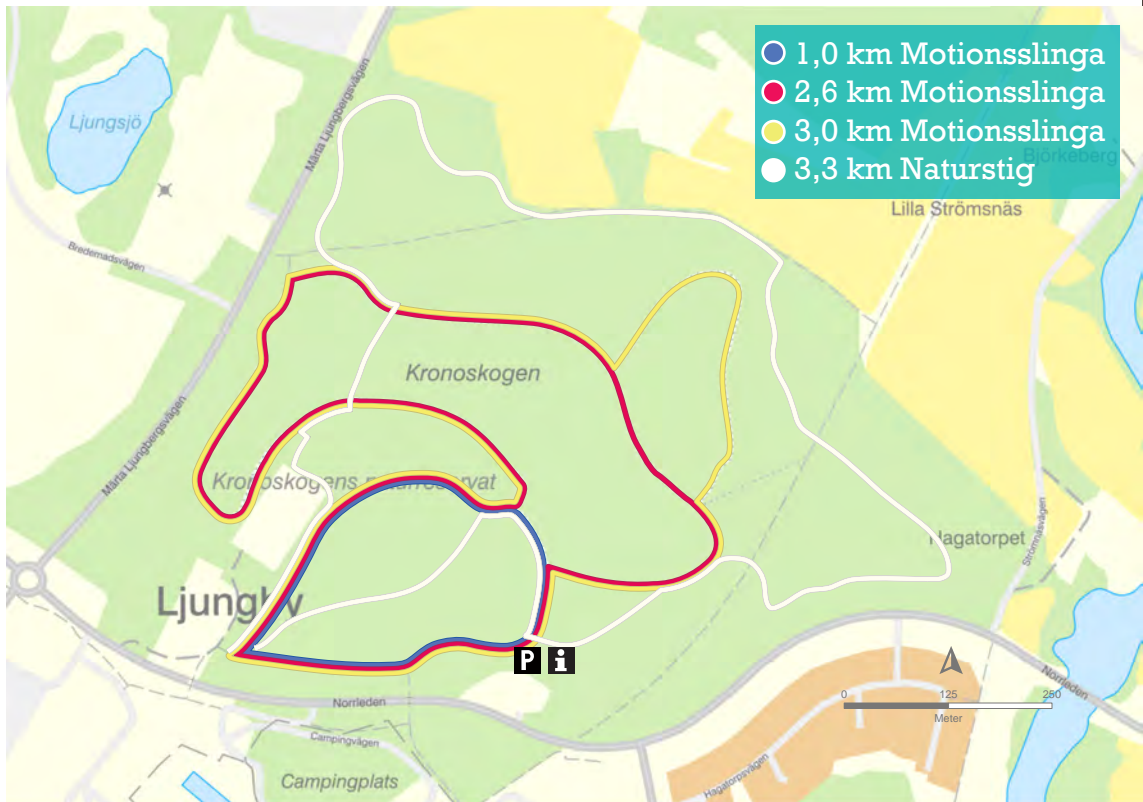

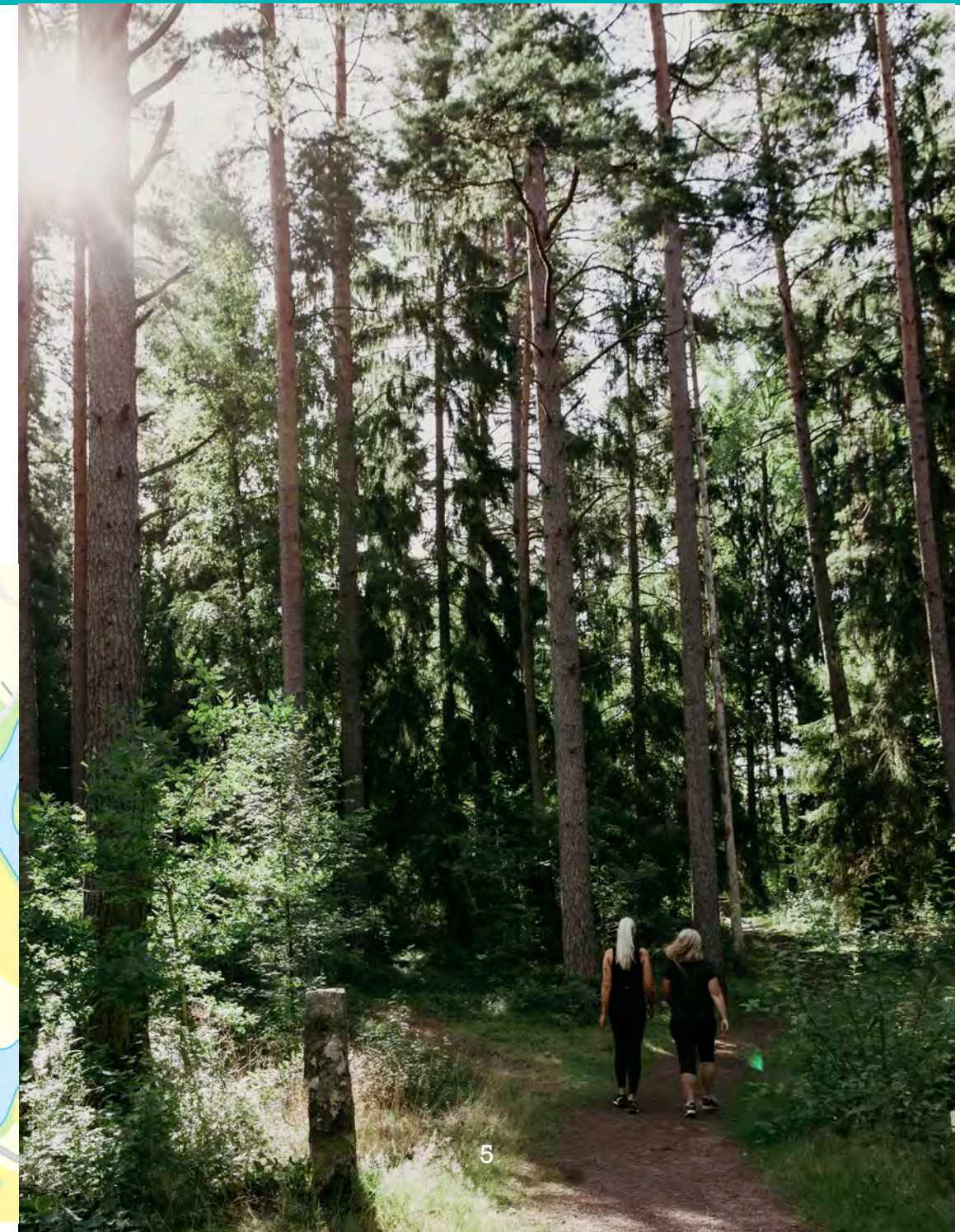
KRONOSKOGEN

Kronoskogen är en magisk plats för aktivitet och ett av Ljungby stads mest besökta grönområden. Med placering precis innanför stadsgränsen är det ett naturreservat med något för hela familjen.

Kronoskogen är från början ett flygsandsfält och i ett försök att binda flygsanden planterades tallar in för över 100 år sedan och älskas idag av både människor och djur. Man har åter tagit fram en del av sanden och anlagt en beachvolleybollanläggning med ett anslutande utegym. I naturreservatet kan du hitta forntida hällristningar, rester av en torvkolsfabrik från efterkrigstiden eller helt enkelt bara njuta av den

fantastiska tallskogen. Det finns flera olika slingor att följa. Den längsta på 3,3 km är en naturstig som för dig runt hela reservatet med informationsskyltar om platsen. Längs den blå slingan finns informationsskyltar med träning för hela kroppen. 12 skyltar med övningar för både styrka och kondition och för både barn och vuxna. Motions slingorna har belysning som tänds när det mörknar på kvällen.

HÄLSANS STIG 6 KM

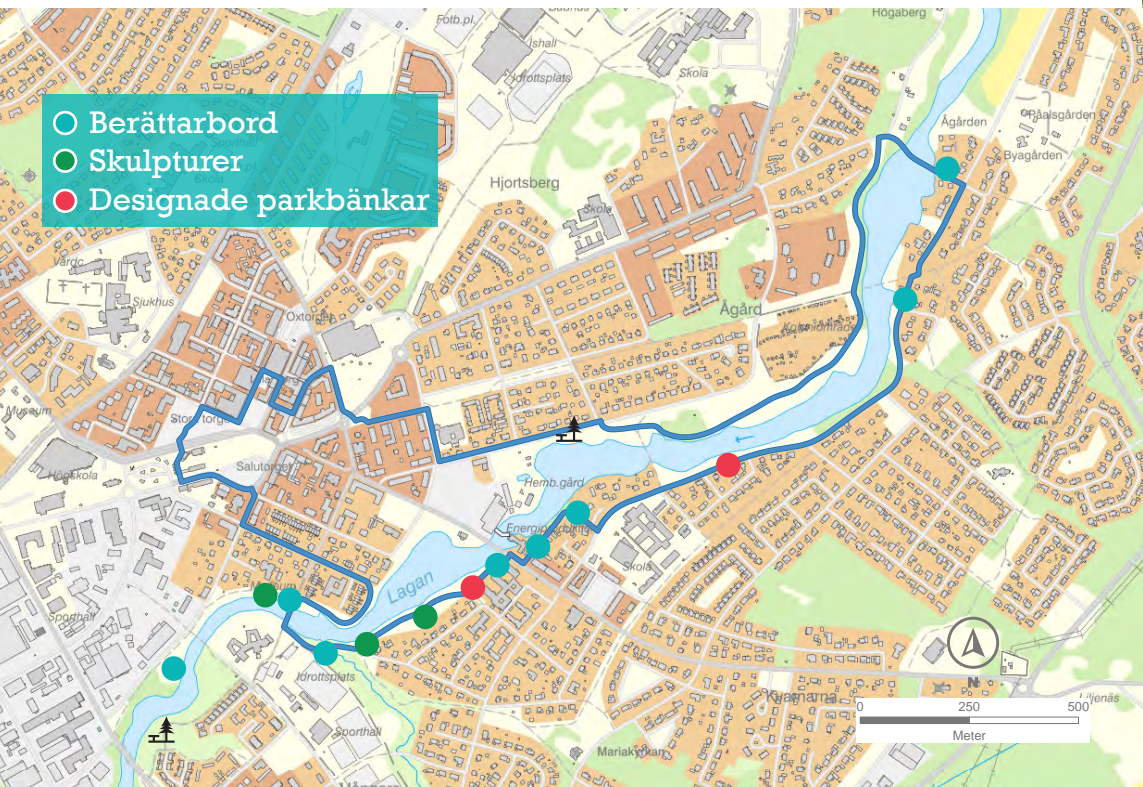
Genom Ljungby stad slingrar sig ån Lagan med sitt porlande vatten. Längs med sträcker sig Hälsans stig och Årundan, natursköna promenadstråk som leder dig genom omväxlande miljöer och konstnärliga utsmyckningar. Vid ån finns många fina platser där man kan stanna till för att blicka över vattnet och för att se stadens vackra vyer.

Visste du att det var livlig trafik vid ångbåtsbryggan förr i tiden? Ljungsätersbron byggdes så bred att den lätt kunde rymma en pluton i fyra led. Vad hände egentligen vid Ljungsäter den där kvällen när linfärjan kapsejsade? Varför kallades Elverksbron för "Ljungbys högfärd"? Orgelfabrik, kallbadhus, flottning, bad och mjölkvarn? Under en promenad längs Årundan kan du ta del av åns historia genom att stanna till vid berättarborden. De beskriver spännande händelser och miljöer från förr i ord och

bild runt den vackra ån, på platsen där det skett.

På din rundtur kommer du också upptäcka konstverk som skulpturerna Ågubben, Våg och Betongand. Eller sitt ner en stund på parkbänkarna målade av lokala konstnärer för att njuta av de fina utsikterna över ån.

Följ gärna skyltningen för Hälsans stig som även tar dig genom centrum.

Det går två långa skyltade cykelleder, Banvallsleden och Sverigeleden, genom Ljungby kommun. Vid flera platser korsar dessa varandra och bildar olika rundturer. Turerna går genom vackert kulturlandskap i den småländska naturen förbi hagar, öppna åkrar och in i de djupaste av småländska skogar.

Banvallsleden

Banvallsleden går från kust till kust, från Kattegatt till Östersjön, mellan Halmstad och Karlshamn. Banvallsleden är ungefär 250 km varav långa sträckor går på gammal banvall, både på grus och asfalt. Leden tar dig längs två nedlagda smalspåriga tågsträckor: Halmstad-Bolmens (Bolmenbanan) och Karlshamn – Vislanda – Bolmens (Vislandabanen) järnvägar. Den passerar ett 40-tal stationsmiljöer och är på så sätt unik i Sverige. Längs Banvallsleden får du en cykeltur genom svensk järnvägshistoria.

Sverigeleden

Sverigeleden är en nästan rikstäckande cykelled och passerar alla Sveriges landskap, utom Gotland. Leden följer härliga, mindre trafikerade vägar genom vårt avlånga land.

Kortare turförslag

Vill du inte cykla hela lederna korsar de varandra i Lagan, i Ryssby och i Vislanda och gör att du enkelt kan göra rundturer längs de skyltade lederna.

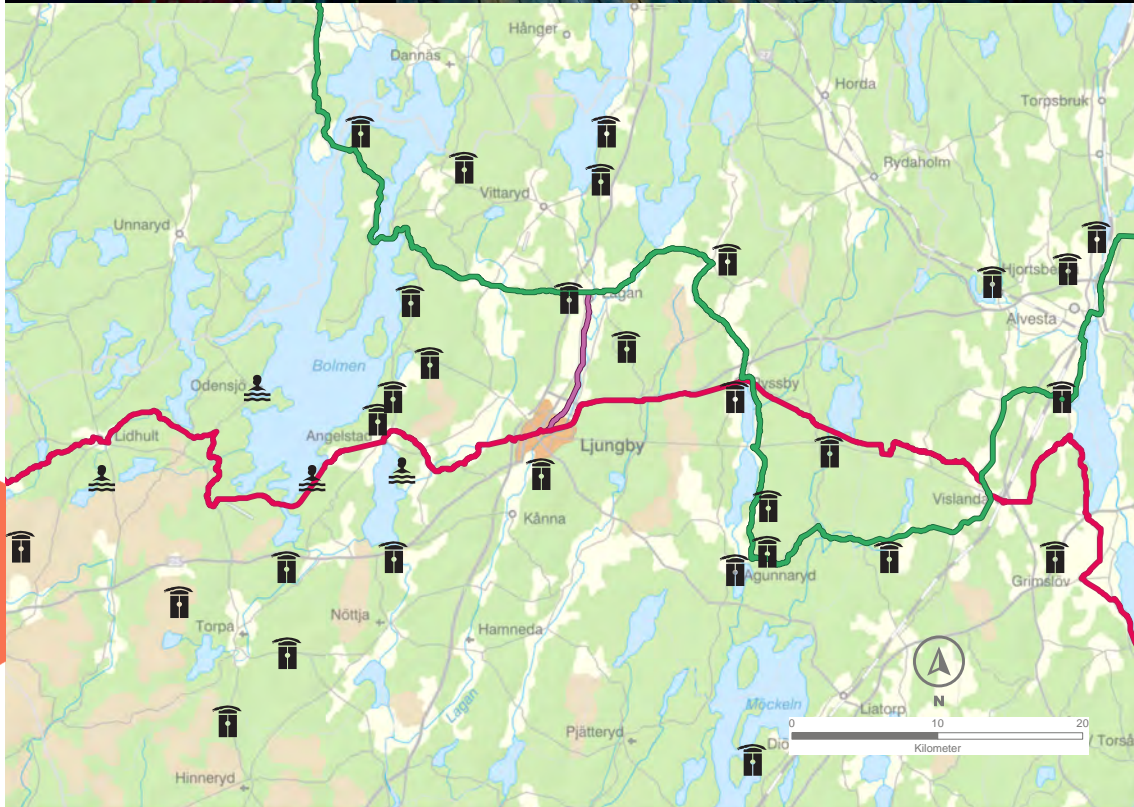
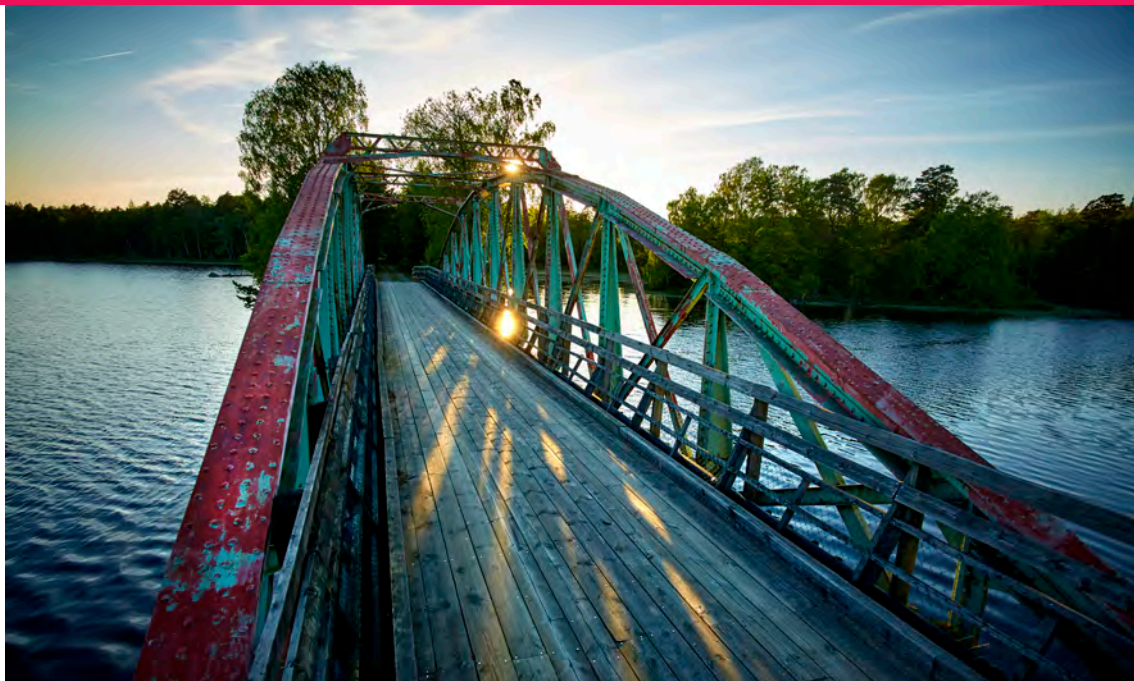
Västra turen

Den är ca 45 km lång. Utgå gärna från Ljungby busstation vid det tidigare stationsområdet, och följ den gamla banvallen Skåne-Småland norrut från Ljungby genom Kronoskogen och vidare till Lagan. När du når samhället Lagan följer du den skyltade leden "Sverigeleden" österut mot Åby och Hörda. Fortsätt leden mot Borsna till Ryssby. Här byter du led och följer Banvallsleden västerut för att sedan ta dig tillbaka till Ljungby.

Östra turen

Den är över 50 km lång. Utgå gärna från det gamla stationsområdet i Ryssby och följ Banvallsleden österut genom vackra Målaskog tills du kommer till Vislanda. Här svänger du söderut på Sverigeleden och följer leden förbi Granhultsbergets naturreservat mot Agunnaryd, därefter norrut längs Stensjön och Ryssbysjön åter till Ryssby.

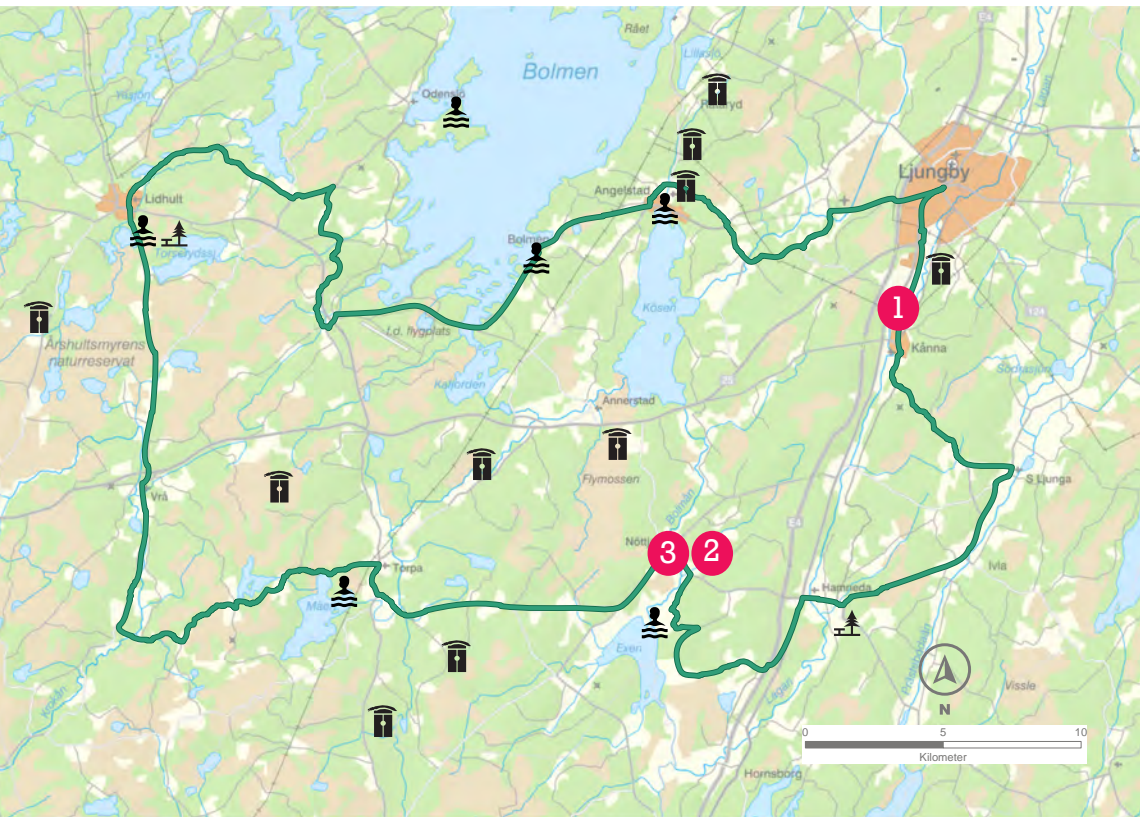
SUNNERBOTUREN 120 KM

Denna cykeltur går genom skiftande Smålandsnatur och sträcker sig genom stora delar av Ljungby kommun. Sagobygdens sägenplatser och kulturhistoriska platser bjuder på många intressanta och spännande stopp. Turen går på smala, asfalterade vägar men även till viss del på grusbelagda vägar.

Starta vid busstationen i Ljungby och cykla mot Kulturhuset Grand. Sväng in på Kungsgatan och följ skyltningen Sunnerboturen (grön) söderut mot Kånna. Strax söder om Ljungby hittar du Kånna högar (1), ett av Smålands största gravfält från vikingatiden. Cykla vidare genom det vackra småländska landskapet mot Södra Ljunga. Fortsätt mot Hamneda där det finns flera byggnadsminnen och kulturhistoriska platser.

Följ skyltningen till Nöttja. Titta in på den medeltida kyrkan (2) känd från inspelningen av "Utvandrarna". Stanna gärna när du ser en av Sagobygdens sägenplatser (3).

Ta en paus i Torpa innan du fortsätter mot Vrå. Under cykelturen finns många tillfällen för att ta ett svalkade bad i mindre sjöar. Från Vrå följer du Banvallsledens röda skyltar till Lidhult och tillbaka till Ljungby.

BERGASTIGEN 6 KM

Bergastigen är en naturstig som sträcker sig runt Lagans samhälle. Den går längs ån Lagan och Bergaravinen och fortsätter i barrskogen på och längs åsen väster om samhället. Varvet fullbordas med en promenad vid golfbanan och på kanalbanken mot Bro kraftstation.

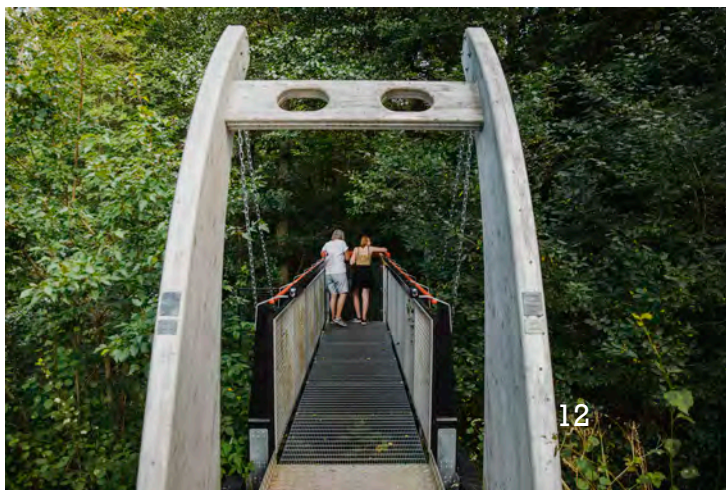
Bergastigen tar dig genom ett område med ett rikt växt- och djurliv och många natursköna inslag av ängar, lövskog, barrskog och vattenblänk från ån Lagan. Utefter Bergastigen finns en så kallad Lärande Stig med 40 informationsskyltar om både djur och natur. Stigen går en bit längs med Bergaravinen, en bäckravin som är omkring 7 meter djup och 300 meter lång. I ravinens botten slingrar sig Trotteslövsbäcken.

Vid Bergaravinen finns också Sveriges enda skywalk, Bergastigen Skywalk. Den sträcker sig 5 meter ut från ravinens kant, 8 meter över Trotteslövsbäcken (1). Stigen fortsätter längs ån Lagan över Aspudden, med en fin grillplats, och via en kort hängbro i trä för att sedan fortsätta mot

Bro kraftstation. Här går du på kanalbanken och fortsätter förbi Berga kyrka och längs med golfbanan. Du följer därefter åsen in i skogen tills du åter är tillbaka vid Bergaravinen.

Bergastigen korsar både gator och vägar på flera ställen vilket gör att man har många möjligheter att välja promenadsträcka och terräng. Det finns några kortare alternativstigar med anslutning till Bergastigen, delvis upptrampade stigar och delvis viltstigar. Rastplatser finns även på flera ställen längs stigen.

Bergastigen är framtagen och sköts av Slussen och Lagans samhällsförening.

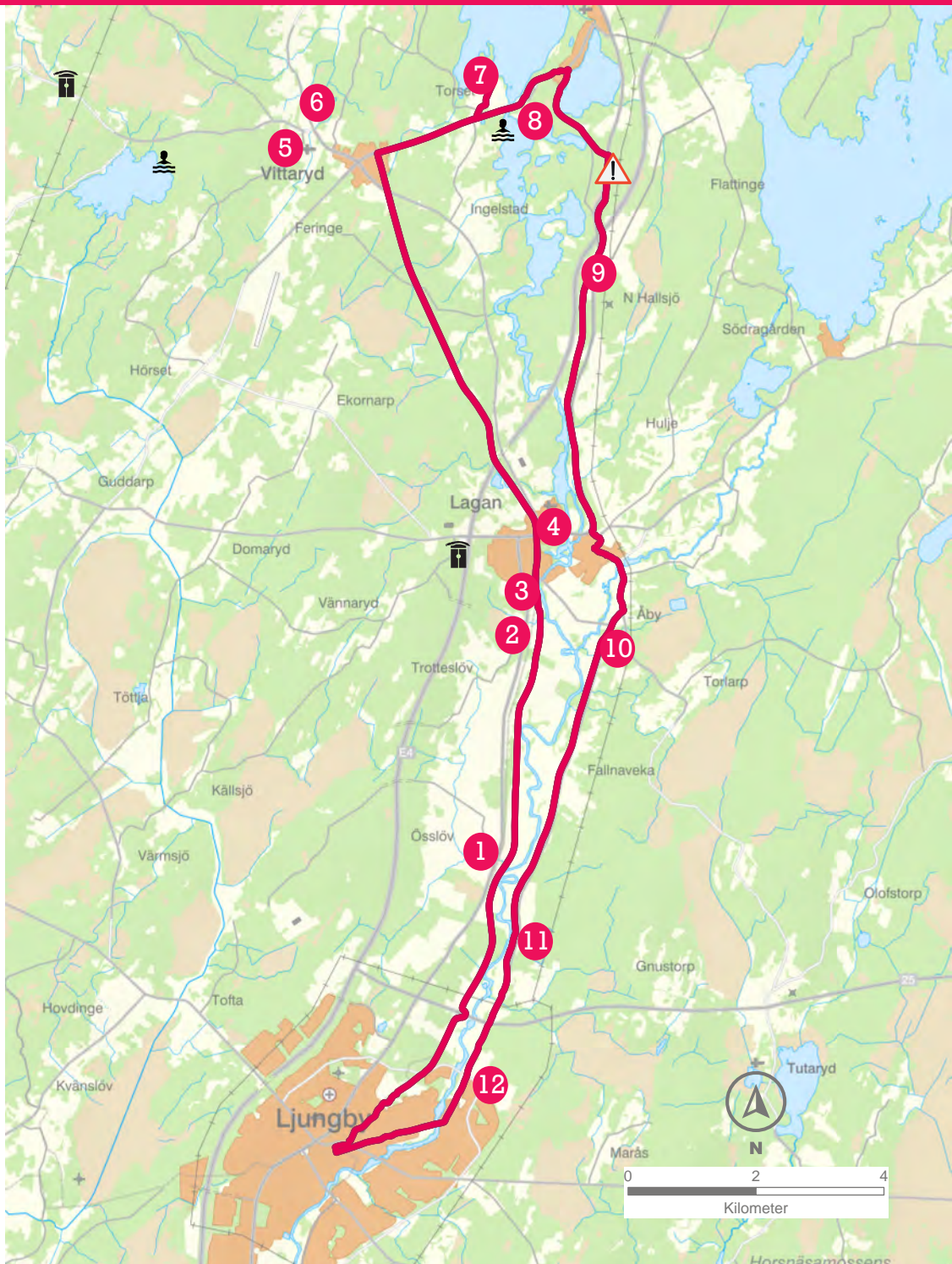
Längs med Lagans dalgång döljer det sig skeppssättning, labyrint och borg. I Lagadalen finns många fornlämningar, från stenålder fram till järnålder. En del är välkända, andra har legat mer eller mindre bortglömda under sekler. Spår från människor och forntida dagar finns fortfarande kvar i våra skogsklädda trakter. Det handlar bara om att hitta dem.

Turförslaget går på cykelväg och hårt trafikerad landsväg. Cykla norrut från Ljungby centrum längs den gamla banvalen genom Kronoskogen till Vittaryd. Skeppssättningen i Össlöv (1) är Smålands största, 42 m lång, 13 m bred med 29 klumpstenar från yngre järnåldern (500–1500 e.kr). Runstenen i Trotteslöv (2) är en lämning från vikingatiden (1000-tal). Orten Berga fick år 1279 stadsprivilegier men blev aldrig en stad. Med järnvägens framfart kom stationen (3) att namnges efter ån Lagan, vilket var orsaken till att orten Berga bytte namn till Lagan under slutet av 1800-talet. Vid Berga kyrka (4) finns två runstenar från yngre järnålder (500–1050 e Kr) som hittades inmurade i kyrkan. Kyrkan byggdes 1815, och här finns inventarier från 1100-talet och framåt.

Stenkyrkan i Vittaryd (5) är från medeltiden och på vinden finns ett sägensomsusat björnskin. Labyrinten från järnåldern (6) är den enda i Småland och är byggd av små kullerstenar. Labyrinten användes vid lekar och ceremonier med kultisk innebörd. Fortsätt cykla från Vittaryd mot Dörarp. I Torset (7)

finns fossilåker med röjningsrösen. Nära Sundets hembygdspark finns Danaborg (8). Borgen anlades av danskarna under unionsstriderna år 1455 men inga rester syns då danskarna inte hann bygga klart före svenskar intog den samma år. Cykla vidare mot Vällingasjön och därefter ut till Riksettan, hårt trafikerad, och följ riksettan till Lagan. I Hallsjö (9) finns fornlämningar av flera höggravfält från yngre järnålder och två gravrösen från bronsåldern. Hallsjö kyrkoruin, den gamla sockenkyrkan från 1300-talet som förstördes under slutet av 1500-talet, är renoverad med bänkar, krucifix och altare.

Fortsätt färden mot Lagan och sväng av mot Åby, följ skyltning mot Åby och därefter mot Sickinge. Lagans gamla textilfabrik, Yllet (10) syns från vägen. Mellan Veka och Sickinge finns en hög skogsklädd kulle, som enligt gamla berättelser använts som ättestupa (11). Runstenen Replösastenen (12) är från 1000-talet, här finns även skeppssättning och höggravfält. Följ därefter vägen tillbaka till Ljungby centrum.

VIDÖSTERN RUNT 60 KM

Cykelturen är en lätt men lång runda och startar i Vittaryd. Det finns en spännande gammal labyrint (1) att upptäcka vid vägens högra sida, efter Vittaryds vackra gamla vitkalkade kyrka. Gör gärna en avstickare hit och prova en gammal lek.

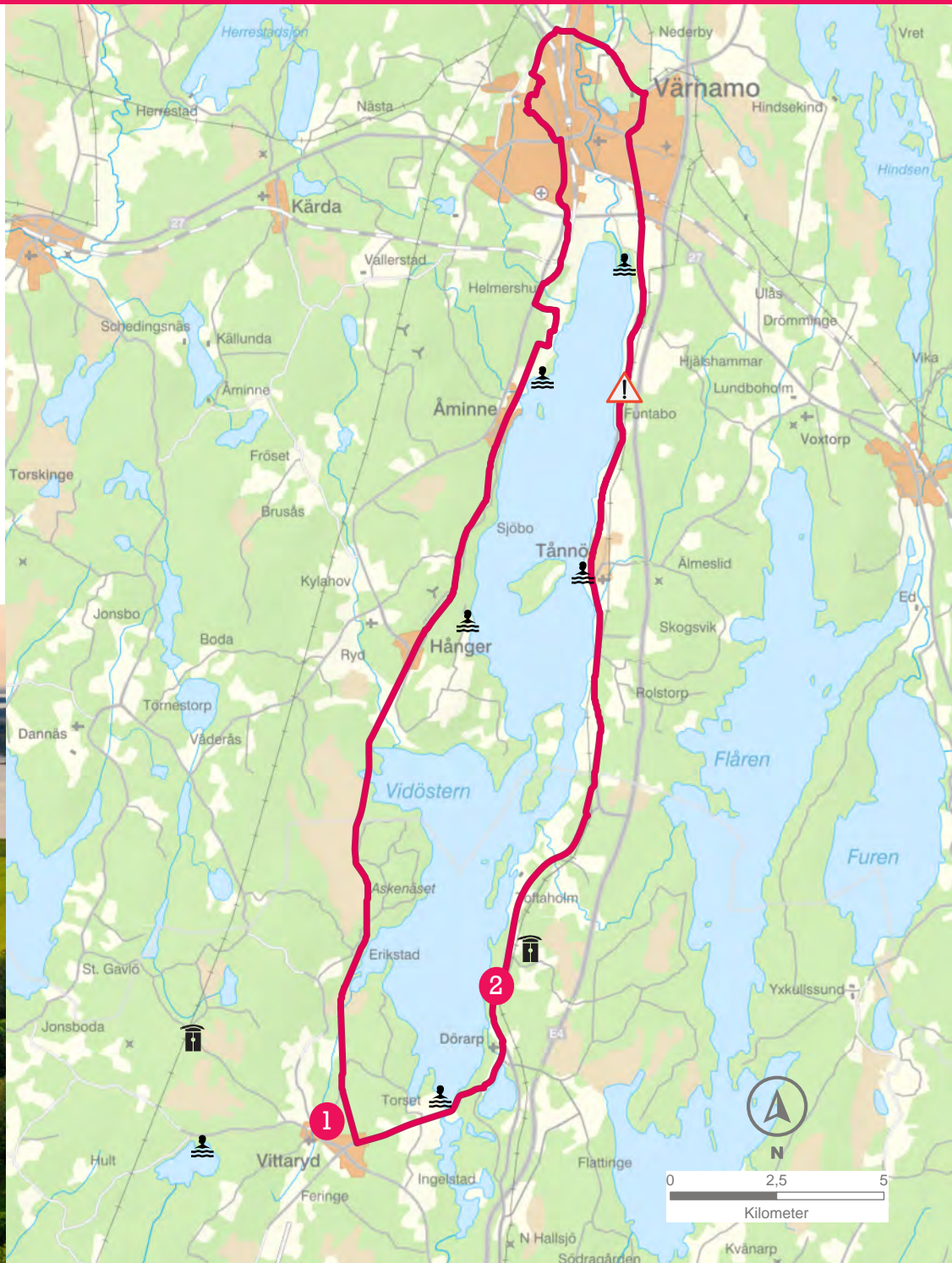
Cykelvägen går rakt norrut på den gamla järnvägen till Värnamo genom skog och gamla stationssamhällen utmed sjön Vidöstern. I Värnamo cyklar du längs med vackra Apladalen, för att sedan fortsätta tillbaka mot Vittaryd igen på Vidösterns östra sida. Cykelvägen tar dig mot HjälsHAMMAR och här efter cyklar du på den tidigare Riksettan, intill sjön med en vacker utsikt. Följ sedan skyltningen mot Toftaholm. Nu befinner du dig på den större vägen Riksettan. Längs vägen passerar du sägenplatsen och minnesstenen för Cliff Burton från Metallica (2).

Efter att du har passerat Dörarps vackra kyrka från 1200-talet följer du skyltningen tillbaka mot Vittaryd.

En fin badplats finns vid Sundet vid Vidösterns södra ände och här kan du också ta del av resterna från den medeltida borgen Danaborg.

Starta gärna turen från Ljungby eller Lagan då cykelvägen på den gamla banvalsen går hela vägen till Vittaryd.

TOFTAHOLM

Toftaholms naturreservat ligger idylliskt intill sjön Vidösterns strand nära Toftaholms herrgård.

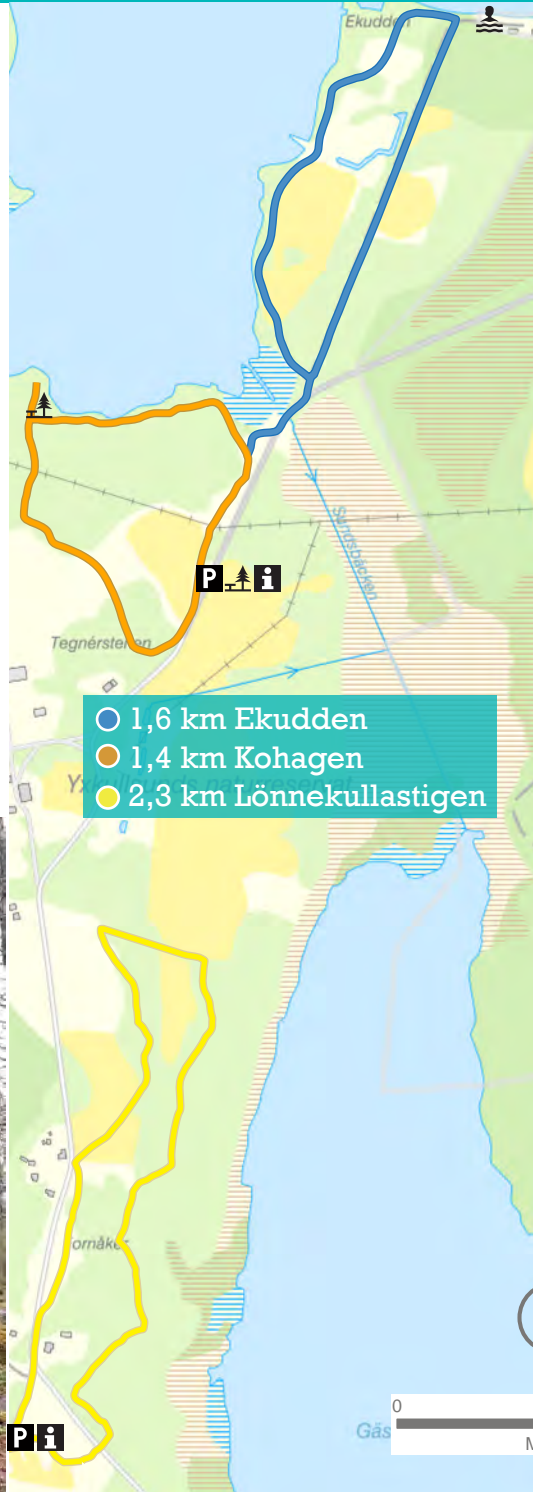
Naturreservatet ligger till stor del på markerna av en medeltida by, som under 1400-talet ombildades till en storgård. Här finns många kulturhistoriska lämningar, exempelvis ett gravfält från järnålder. Det visar på att markerna har varit brukade under mycket lång tid och används även idag till ett aktivt jordbruk med betesdjur, vilket är en förutsättning för att bevara området. Området består av ett naturskönt landskap med åker, betesmark, betad lövskog och stränder. En promenad i ekhagarna vid sjön bjuder på både vackra omgivningar och naturupplevelser.

Runt Yxkullsunds herrgård ligger ett vackert naturreservatet med öppet landskap, trädbevuxna betesmarker, ädellövskog och sumpskog – en variation som ger ett mycket rikt växt- och djurliv.

I reservatet hittar man även många fornlämningar och andra kulturhistoriska spår – åkermark med talrika odlingsrösen, hamlade träd och mäktiga stenmurar, som alla berättar sin historia om hur markerna har använts under olika tidsåldrar. Här finns flera olika stigar att välja. Både Ekudden och Kohagestigen slingrar sig längs sjön Furens strandkant. Ekudden tar dig till en vacker rastplats vid sjön och Kohagestigen tar dig nära badplatsen även kallad Smålands Hawaii, medan Lönnekullastigen för dig närmre Gässjön.

RYSSBYSJÖN & STENSJÖN RUNT 40 KM

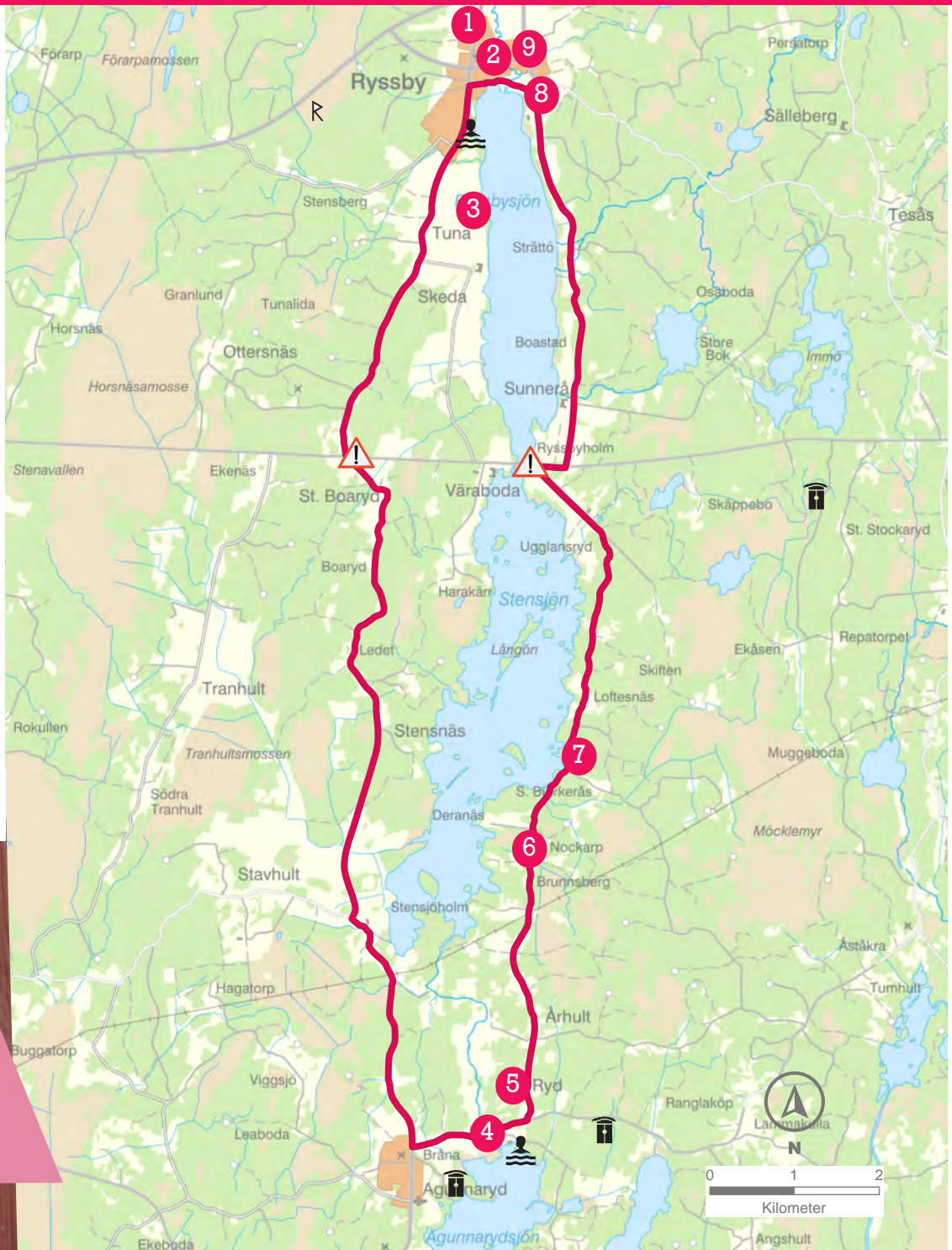
Cykla runt sjöarna och utforska det vackra och gamla kulturlandskapet. Turen går mestadels på mindre trafikerade och asfalterade landsvägar.

Börja din cykeltur vid Ryssby kyrka (1). Här finns det en runsten från 1150-talet som tidigare varit en del av kyrkans vägg. Din tur tar dig till natursköna platser och glömda sevärdheter och är ett sätt att lära känna människors liv och leverne förr i tiden. Du vet väl att du cyklar genom en del av Sagobygden? Sägenplatsen Sankta Birte Källa ligger bara en stenkast ifrån kyrkan (2). Följ cykelvägen söderut mot badplatsen. Ett antal gravhögar och Tuna runsten vittnar om svunna tider (3).

Efter ungefär 4 km korsar du den större vägen och svänger vänster mot Agunnaryd. På den slingrade vägen passerar du några gårdar och minnen från förr. 9 km senare är du framme i Agunnaryd och turen fortsätter i riktning mot Vislanda. Ta en paus på Holmens kanotrastplats,

vilken ligger vid en gammal valvbro (4). Sväng mot Ryssbyholm. Följ sedan Sverigeledens skyltning hela vägen tillbaka till Ryssby. Du passerar Rydrasta, en enklare rastplats med picknickbord vid dammen (5). Öppna gärna Sägenskåpet i Nockarp och läs berättelsen om den gamla trollsmedjan (6). Efter ett par kilometer passerar du Björkerås vägskäl (7) och följer Stensjön vackra strandlinje. När du har kommit tillbaka till den stora vägen sväng höger mot Vislanda och följ Sverigeleden tills du ser vägskylden mot Ryssby. Vägen leder dig tillbaka till Ryssby. Efter Ryssbygymnasiet (8) följer du Banvallsledens skyltning mot utegymmet. Sväng därefter höger mot Storgatan och följ åter Sverigeledens skyltning tillbaka till kyrkan. Stanna gärna till vid byggnadsminnet Ryssby garveri (9) och den vackra hembygdsparken.

Sydost om Ryssby ligger naturreservatet Målaskogsberg som också kallas "blomsterberget i Sunnerbo". Det är en fantastisk plats under våren när du kan se alla blåsippor och lyssna till fågelkvitter.

Har du möjlighet så gör gärna ett besök här under en vårväll och lyssna till grodorna som kväker serenader. Berget, 196 meter över havet, består av grönsten som bröts här under början av 1900-talet. Följ stigen bland de stora stenblocken och fantisera om att det gömmer sig några troll och bergtagna barn bland dem.

Granhultsberget är den sydligaste delen av den urbergsrygg som börjar uppe i Målaskog. Här reser sig berget 40 meter över omgivningen och från toppen av åsen har du en fantastisk utsikt.

Området på åsryggen har använts för stenbrytning av svart granit. Av det återstår idag ett antal dagbrott och en banvall efter en järnväg som använts för transport av sten med häst och vagn. Dessutom finns här en "installation" av stenblock som liknar en större stol eller soffa som enligt uppgifter har byggts för att blidka trollen vid stenbrytningen. På åsens västra sida har det även tidigare funnits en silvergruva.

TJURKEN RUNT 18,5 KM

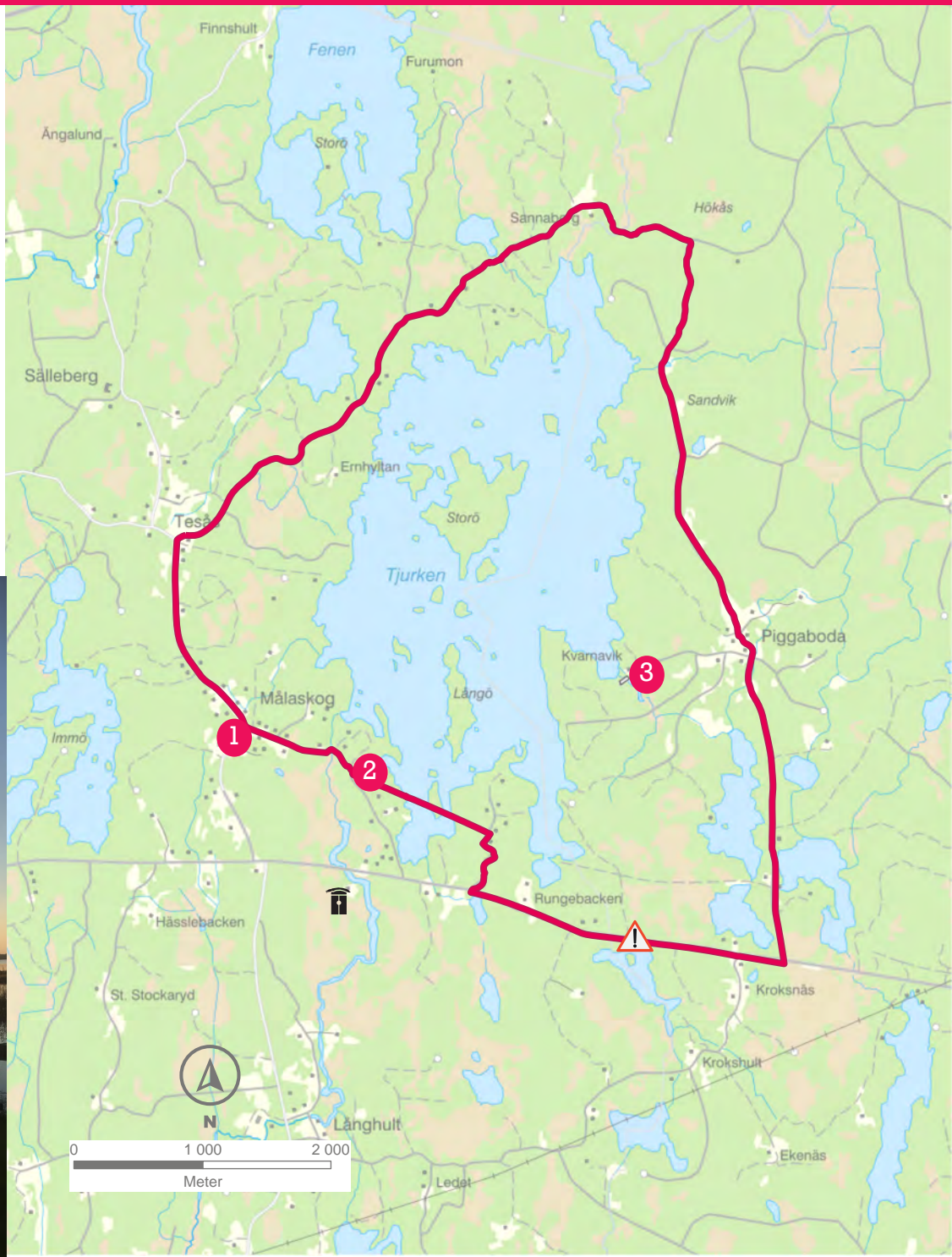
Naturskön cykelväg, en sträcka på 18,5 km runt vackra sjön Tjurken. Turen bjuder på både vyer över sjön men också vackra åkrar och underbar lövskog.

Starta i idylliska Målaskog. Här finns "blomsterberget i Sunnerbo" (1), ett naturreservat som under våren täcks av blåsippor och där grodorna kväker serenader om kvällen. Cykla upp på den tidigare järnvägens banvall och följ cykelleden Banvallsleden förbi badplatsen. Stanna gärna till vid backstugan Strands jordkula (2) som visar hur de fattiga levde på 1800-talet. Följ Banvallsleden ut på den större vägen mot Vislanda och följ leden till Åäng. Fortsätt därefter mot Piggeboda. Här finns det möjlighet

att utöka turen till kulturmiljöerna vid Piggeboda kvarn (3). Efter det fortsätter turen mot det gamla stenbrottet Adamstusberg och Hökås, här är vägunderlaget något grövre. Fortsätt sen vidare mot Tesås, gör gärna en avstickare till den vackra herrgården Sälleberg. Cykla därefter tillbaka till Målaskog och passa på att ta ett svalkande dopp efter din tur.

Turen är framtagen av Målaskog Långhults Bygdeförening.

MARSHOLM - VEDÅSA - RAMSÅSHUVUD

Runt sjön Möckeln finns flera härliga naturreservat att vandra i. I det vackra landskapet vid sjön finns ädellövsskogar, slätterängar och strandängar. I vattnet simmar Smålands landskapsfisk malen och i luften svävar några av Sveriges största fåglar som havsörn och fiskgjuse.

Marsholm naturreservat

Marsholm är sjön Möckelns största ö och har broförbindelse med fastlandet. På ön finns Marsholms gård med gårdsmuseum och det är lätt att ta sig runt på ön med cykel. På ön finns också två vackra vandringsstigar. Mor Emmelis stig, i norra delen av ön vid brofästet, är lätt att vandra och du går genom en grönskande skog av ädla lövträd, framförallt ek. Stigen går nära stranden och du har vacker utsikt över sjön. Torparens stig, finns i söder, och går genom en naturskog. Här får du uppleva många olika trädslag, ibland är skogen tät ibland öppnar det upp i små gläntor.

Vedåsa naturreservat

Det stora Vedåsa naturreservat består till stor del av vatten och sträcker sig över delar av Helge å, Agunnarydssjön och norra delen av sjön Möckeln. Vid södra delen av Agunnarydssjön hittar du två stigar och vid norra delen av sjön Möckeln finns Pers genvägar och Karl Oskars stig.

Ramsåshuvud naturreservat

Naturreservatet ligger i det nordöstra området av sjön Möckeln. På våren är Ramsåshuvud ett välbesökt utflyktsmål då bergssidorna täcks av blåsippor. Här finns tre fina vandringsstigar; Sjöslingan, Lilla bergstigen och Blåsippestigen. Är det varmt så passar sjön för ett svalkande dopp vid badplatsen.

Vedåsa naturreservat

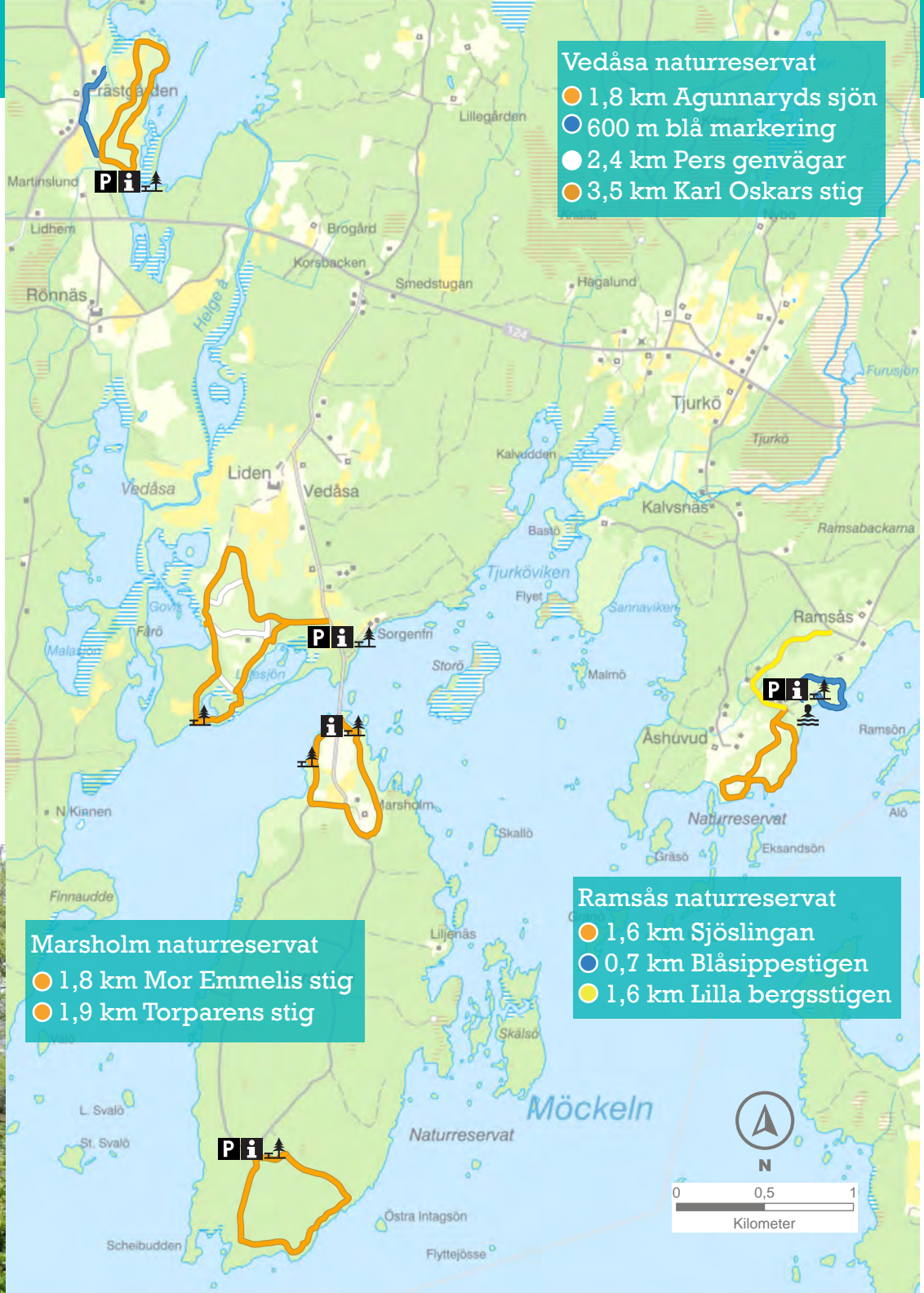
- 1,8 km Agunnaryds sjön
- 600 m blå markering
- 2,4 km Pers genvägar
- 3,5 km Karl Oskars stig

Marsholm naturreservat

- 1,8 km Mor Emmelis stig
- 1,9 km Torparens stig

Ramsås naturreservat

- 1,6 km Sjöslingan
- 0,7 km Blåsippestigen
- 1,6 km Lilla bergsstigen

BRÄKENTORPS FRILUFTSOMRÅDE

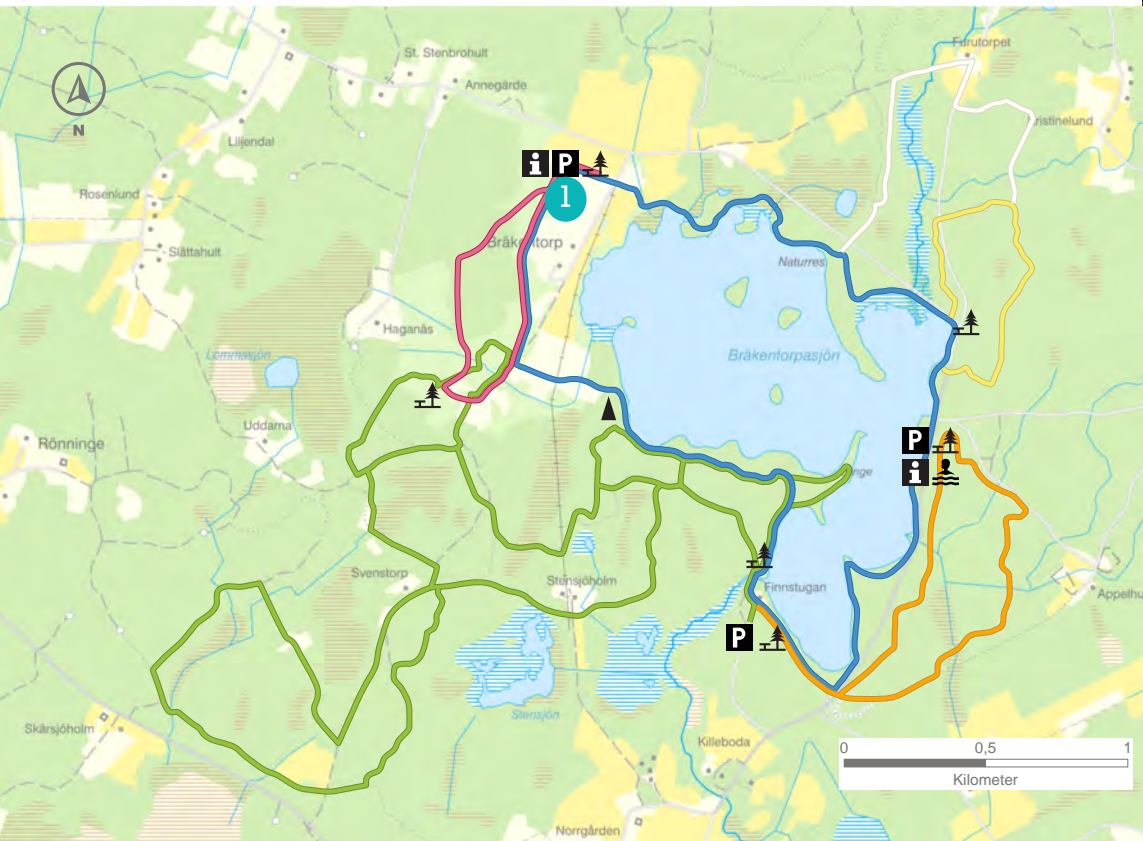
Vid Bräkentorps friluftsområde finns flera vandringslingor. Den längsta är Sjöstigen som tar dig runt hela sjön och utgår från parkeringen vid raststugan (1). Här finns slingor som går genom naturreservaten och vid de fuktigare delarna går du långa sträckor på vindlande spänger som tar dig runt hela Bräkentorpasjön.

Naturreservatet består av tre delar. De två södra bildar Vekaudden, som sträcker sig ut i Bräkentorpasjön. På västra sidan av udden möter åsen den näringsfattiga sjön från branta, tallbevuxna slänter och på östsidan övergår den i plana sandfält och åkär.

På flera ställen hittar du kulturhistoriska lämningar som gravplatser, runstenar och ruiner från byggnader med informations

skyltar om tiden som passerat. Vid Finnstugan finns elljusspår och härifrån utgår även FK Finns olika motionslingor.

Sjön lockar till bland annat SUP- och kajakpaddling då du når många av rast- och grillplatserna via sjön. Passa gärna på och ta ett dopp vid badplatsen.

-
- 6,5 km Sjöstigen
 - 2,5 km Naturstigen
 - 3,7 km Elljusspår
 - 1,5 km Kulturstigen
 - 1,6 km Furutorpsstigen
 - FK Finns slingor

Runt Södra Ljunga finns många kulturhistoriska avtryck. Genom att följa det skyltade turförslaget på ca 7 km i Lingbygd runt Ljungasjön kan du upptäcka kulturhistoria och en fin jordbruksbygd med cykel eller till fots.

Börja vid vandrarhuset i Södra Ljunga kyrkby. Nära vandrarhuset vid Lings kulle finns Lingmuseet (1) och Lingbysten som ett minne över Pehr Henrik Ling, som räknas som den svenska gymnastikens fader. Fortsätt därefter turen mot Ljungasjöns sydöstra kant och gör ett stopp vid fågeltornet (2), som är en frekventerad flyttlokal för många fåglar. Turen går vidare mot Liagården och stenhögsgraven (3) som är ett av många forn- och kulturminnesmärken som finns i området.

När du lämnar Liagård mot Härenberg cyklar du först mot Läsaryd för att sen svänga av höger in på den gamla vägen till Läsaryd. Där passerar du ett par hus, Gåsagård, vägen blir mindre och gräsbevuxen och går över privata marker. Här på "Pimpens" levde en torpare med små odlingar. Efter att han blev ovän med markägaren blev han avhyst från platsen. Efter att han kom överens med markägaren på andra sidan flyttade han stugan mitt över vägen kunde han fortsätta med att ha sina odlingar där.

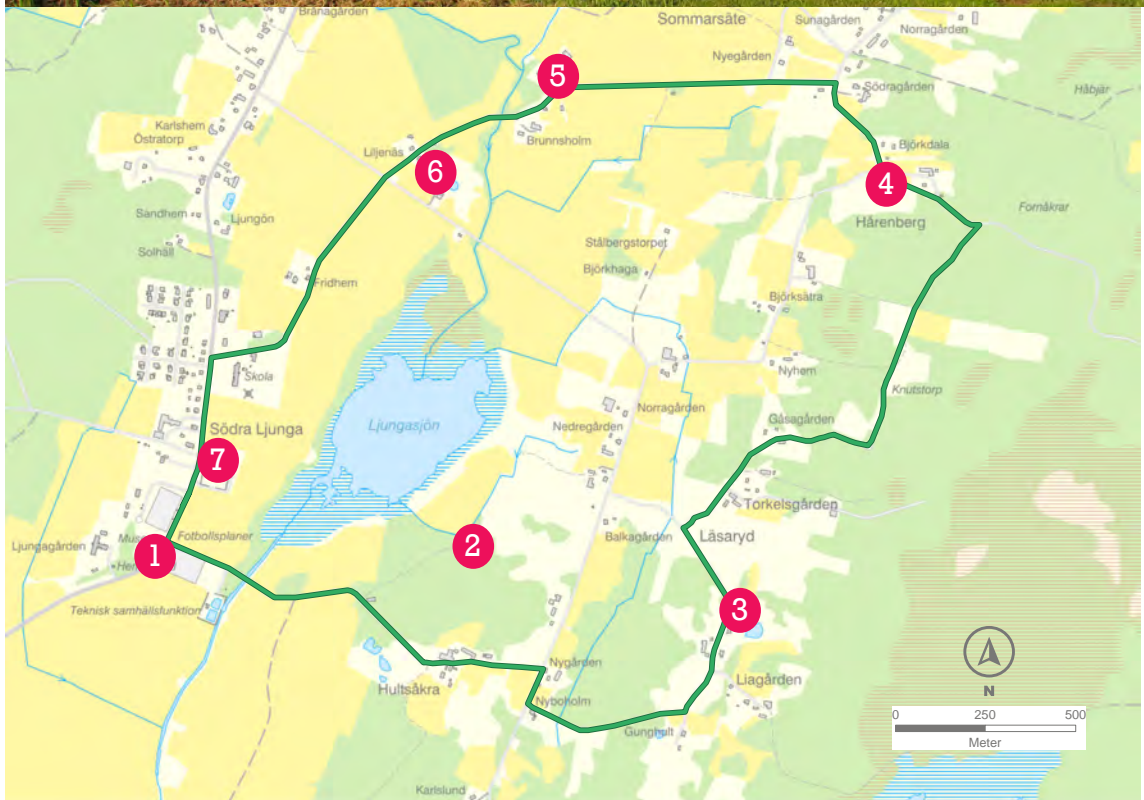
En bit längre fram bildar hassel, rönn och andra lövträd ett tak som du cyk-

lar igenom. Ett hundratal meter innan byvägen mot Näs och Kuggaboda tar du till vänster mot Härenberg. På vägens högra sida fanns tidigare ett sågverk med en ångmaskin (Lokomobil) som kraftkälla. Virket som arbetades med var från juldagsstormen 1902, en föregångare till stormen Gudrun som drabbade dessa trakter mycket hårt.

Till Härenberg (4) flyttades den tidigare 1700-tals prästgården (nuvarande Lingmuseet) och användes som bostadshus. Lingsstiftelsen köpte huset och flyttade det till sin nuvarande plats i Södra Ljunga 1939.

Fortsätt turen förbi gravfältet vid Brunns-holm (5) mot Ljunga Brunn (6). Här finns grillplats och ett lusthus där man kan pausa. Turen går nu åter mot Södra Ljunga och kyrkan (7). Den ursprungliga stenkyrkan uppfördes på 1100- eller 1200-talet. En stor om- och nybyggnation gjordes på 1790-talet och kvar av den ursprungliga kyrkan återstår den norra långhusmuren och korets östra mur. Avslutningsvis tar du dig tillbaka till vandrarhuset.

Framtagen av Södra Ljungas sockenråd.

I HISTORIENS SPÅR - SÖDERUT CA 40 KM

I Lagadalen hittar du många fornlämningar, från stenålder till järnålder. De visar på spår från människor och forntida dagar som fortfarande finns kvar. Ge dig ut på cykelsadeln och hitta dem.

Turförslaget går på den tidigare banvallen, Småland-Skånes järnväg, bitvis grusad stig och längs slingrande landsvägar. Turen går under långa sträckor längs med ån Lagan. Starta vid busstationen i Ljungby och följ skyltningen för Sunnerboturen (grön) söderut mot Kånna.

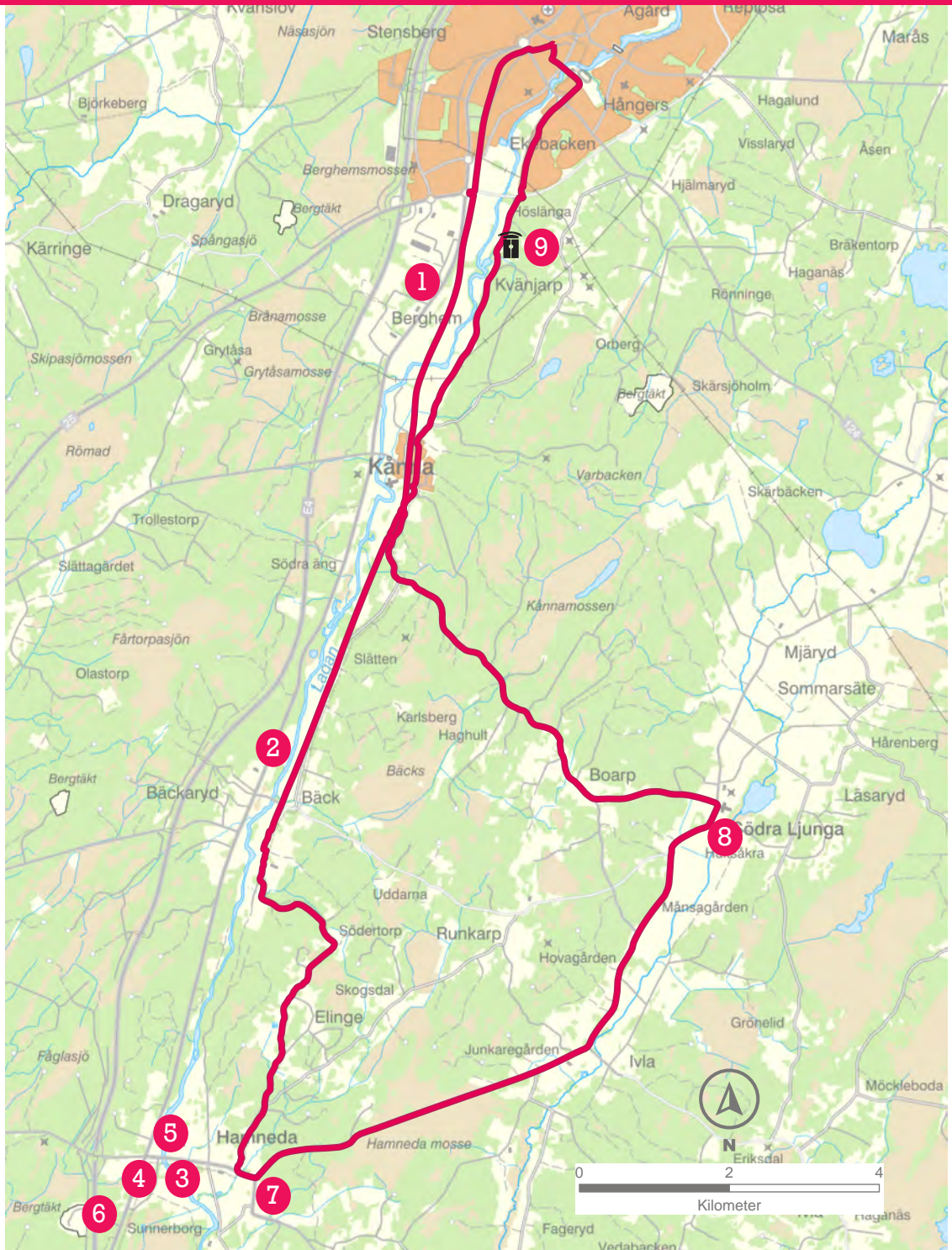
Söder om Ljungby hittar du Kånna högar (1), ett av Smålands största gravfält från vikingatiden med 300 gravar och resta stenar samt en järnålders dös. En bit därefter finns två högggravfält med totalt 50 högar (2). I Kånna finns spöksten, en så kallad Horepall. Det sägs spöka här efter att en flicka mördade sitt barn. Fortsätt söderut mot Bäck och sväng av banvallen. Följ skyltningen mot Elinge samt Nydalaleden som fortsätter till Hamneda.

I Hamneda finns ett stort antal fornlämningar, som stora högggravfält från järnåldern (3), kyrkoruin från 1100-talet (4) och två runstenar från 1000-talet (5). Planera gärna ett längre stopp i Hamneda för att utforska bygdens historia. Öster om Lagastigen finns den gamla avrättningsplatsen (6), en galgbacke, med tillhörande massgravar. Kring det

tidigare stationsområdet finns hembygdsmuseum, Hembergs (7) en gammal lanthandel. Fortsätt cykelturen i det vackra småländska landskapet mot Södra Ljunga genom att följa skyltningen Sunnerboturen.

I Södra Ljunga finns museet för Per Henrik Ling den svenska gymnastikens fader, Linggården (8). Fortsätt följa Sunnerboturen och vägskyltning mot Kånna. Vid Kånna Hembygdsgård sväng höger in på Magnus Hagmans väg. Fortsätt på landsvägen mot Ljungby och följ skyltningen för Nydalaleden. Efter cirka 2 km ligger västra Kronobergs största bronsåldersröse, Högarör (9). Som mäter 30 meter i diameter och är två meter hög.

På krönet av höjden ligger det stora röset från äldre bronsålder i ensamt majestät. En sägen berättar om skatten i Högarör som vaktades av en drake. Fortsätt sedan färden tillbaka mot Ljungby centrum med hjälp av skyltningen för Nydalaleden.

Runt Angelstad finns en mängd spännande sägner och platser där många upplevt oförklarliga saker och sällsynta ting. Angelstads hembygdsförening har tagit fram en kulturhistorisk vandring på 6,5 km med informationstavlor som berättar om verksamheter och personer som verkat på platserna genom tiderna. Börja gärna från badplatsen eller kyrkan. De har även tagit fram en cykeltur på 29 km och det finns en broschyr med utförligare berättelser om platserna, nedan sammanfattas utdrag ur denna.

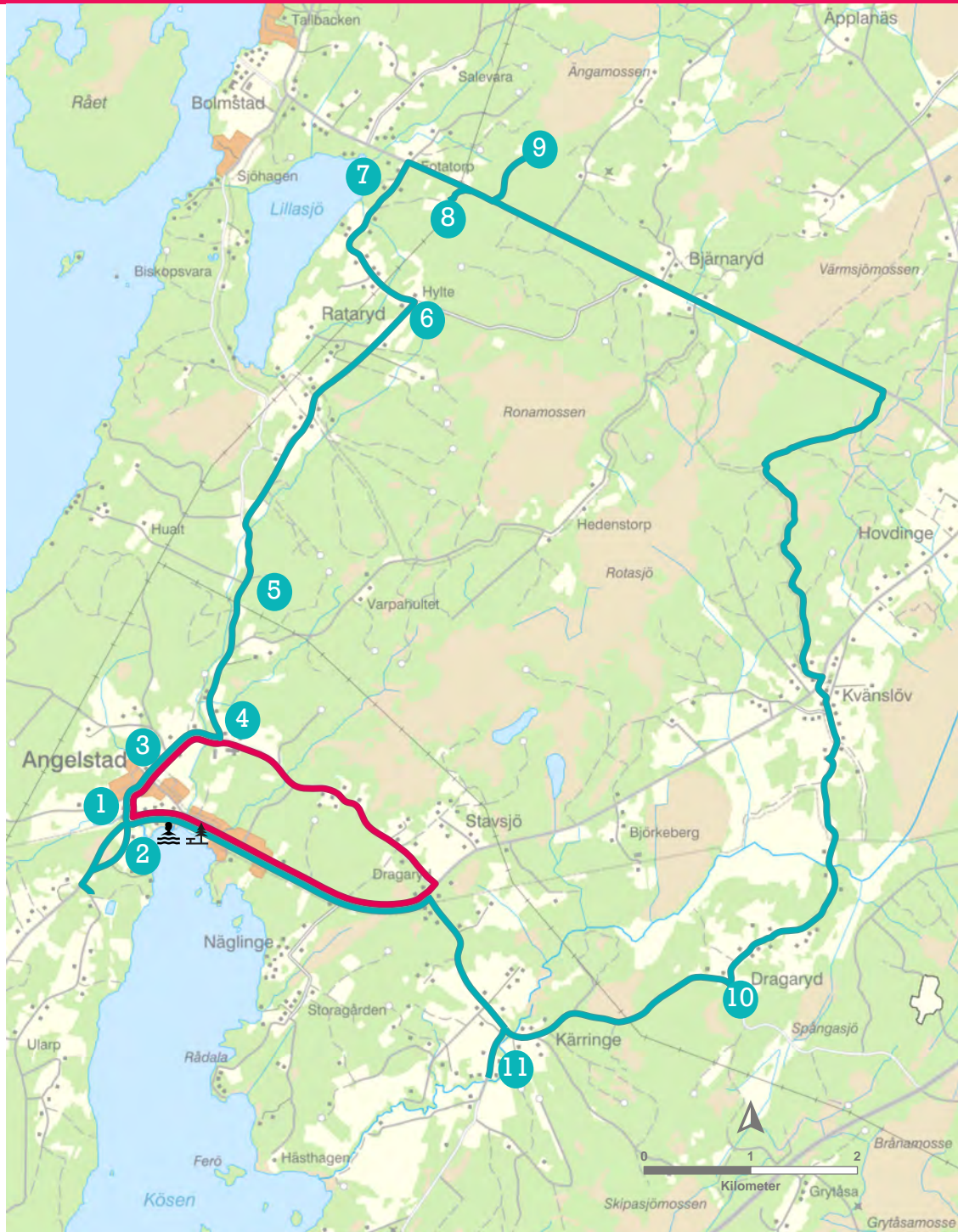
Börja vid hembygdsparken, men cykla försiktigt vid grusvägen nära Söderala för där håller Glosen till (1). Sväng av mot Ularp och det gamla gravfältet Ryakulla (2) där man under mörka höstkvällar kunde höra Odins jakt olycksbådande dra fram över himmelen. Cykla den gamla landsvägen förbi Angelstad hembygdstrandens skåp. Fortsätt mot Rataryd, på vägen till kyrkan finns ett skyltskåp (3), om Angelstads ursprungliga by. I skyltskåpen vid kyrkogårdsmuren (4) finns sägnen om den skotske riddaren Ebbe Skammelsen som fick sin slutliga vila vid kyrkan. Längs vägen passerar du minnesstenen Skea däre (5).

Vid gården, Hylte, kan man läsa om tragiska kärlekshistorien om det gamla korset (6). Fortsätt mot Norra Rataryd och Lillasjö där fiskaren Ture Johansson träffade Näcken (7). Sväng ut på den mer trafikerade Bolmstadvägen mot Ljungby. Du kommer att passera en kraftledning, efter denna går en liten väg in söderut,

gör en avstickare för att se Fotastenen (8), ett flyttblock med ristningar från sten- och bronsåldern. Fortsätt ytterligare en kort bit på Bolmstadvägen och gör en avstickare österut. Efter ca 400 meter går vägen över en gammal fornåker (9). Där stod på 1600-talet en stor ihälig bok. I detta träd gömde två ogifta ungdomar under en tid sitt spädbarn. Fortsätt mot Dragaryd, över Älgamossen och cykla genom Kvänslöv. I Dragaryd berättades det om spöken vid Draghalls liar (10) där hästarna vägrade passera efter mörkrets intåg. Cykla mot Kärringe och korsa Kåtån där det förr låg många kvarnar. Vid den största, Kärringe kvarn, (11) fastnade en gång Näcken. Strax före vägkorsningen med Sjövägen, ligger Dragaryds hållplats på vägens vänstra sida, namnet till trots ligger hållplatsen i Stavsjö. Följ den gamla landsvägen och passera några sägenskåp tills du är tillbaka vid din utgångspunkt igen.

Framtagen av Angelstads hembygdsförening

ANGELSTADS- ELSTADSRUNDAN I SÄGENBYGD 29 KM

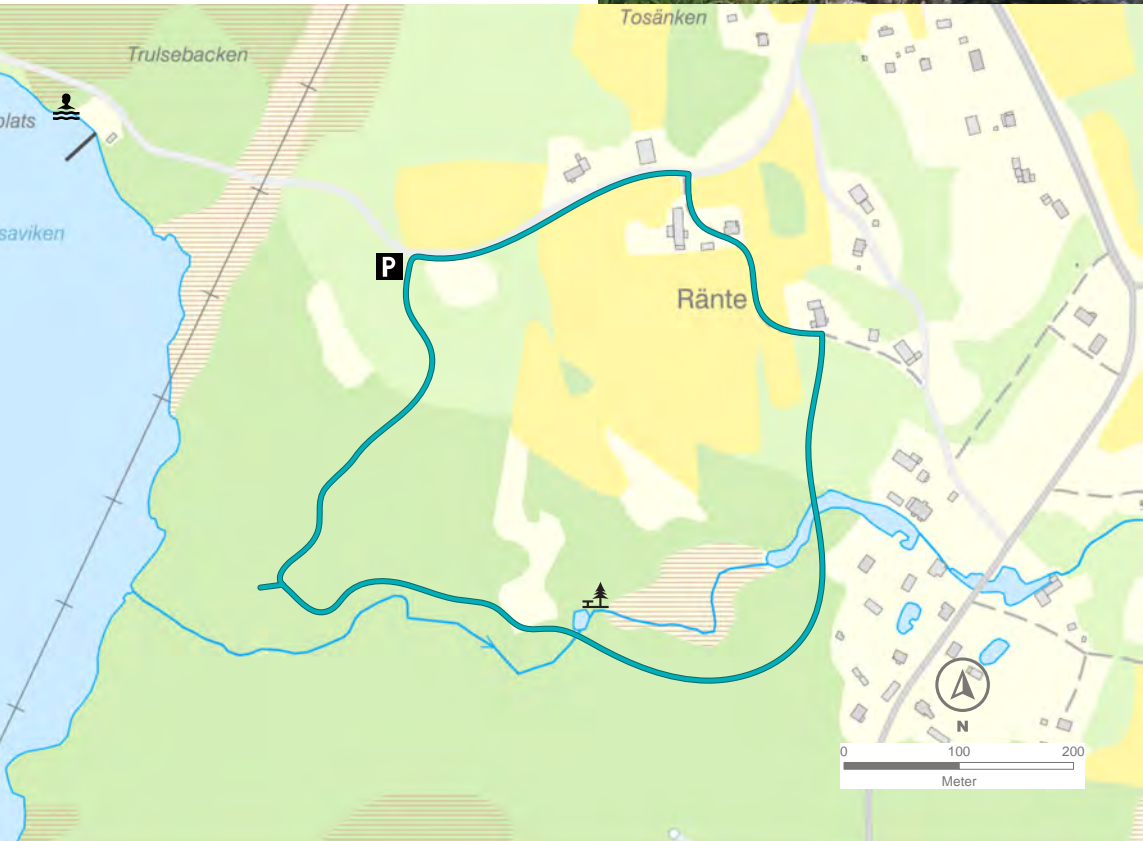

TORPA NATURSTIG 3 KM

Torpa strövstig ligger vackert i närheten av sjön Mäen. Följ skyltning mot badplatsen och börja din promenad vid naturstigens parkering.

Strövstigen löper sedan genom skön natur och följer bäcken som rinner ned mot Räfte i cirka 300 meter där det även finns en grillplats. Grillplatsen är härligt placerad i en skogskant vid vattnet och här finns grill och sittplatser. Därefter fortsätter strövstigen över bäcken mot Räfte och tills du når Lunnabacken. Där kan man sedan följa en befintlig väg tillbaka till parkeringsplatsen.

Framtagen av Torpa byalag.

KANALRUNDAN SKEEN 3,5 KM

I de småländska skogarna rinner vatten i åar och bäckar som till slut samlas i vackra sjöar. De tidigare ståtliga forsarna och fallen i åarna har blivit till vattenkraftverk som skapar förnybar energi. Sjöarna används som vattenmagasin för att få ett jämnare flöde nedströms.

Skeens kraftverk ligger vid utloppet från sjön Bolmen som är södra Sveriges största vattenmagasin. I anslutning till kraftverket börjar Bolmentunneln som förser stora delar av Skåne med råvatten. I mitten av 1800-talet grävdes en 600 meter lång kanal från sjön Bolmens utlopp i Skeen parallellt med det naturliga utloppet Bolmån. Syftet med kanalen var att sänka sjöns nivå med knappt en

meter. Kanalen mynnar nu ut i kraftverksdammen som byggdes tillsammans med Skeens kraftverk år 1953. Parkera vid badplatsen och följ Kanalrundans blå markering runt dammvallarna och se vattnets väg mot turbinerna. Du kan även välja att gå den kortare slingan med sitt romantiska namn Kärleksslingan.

Framtagen av Skeen byalag.

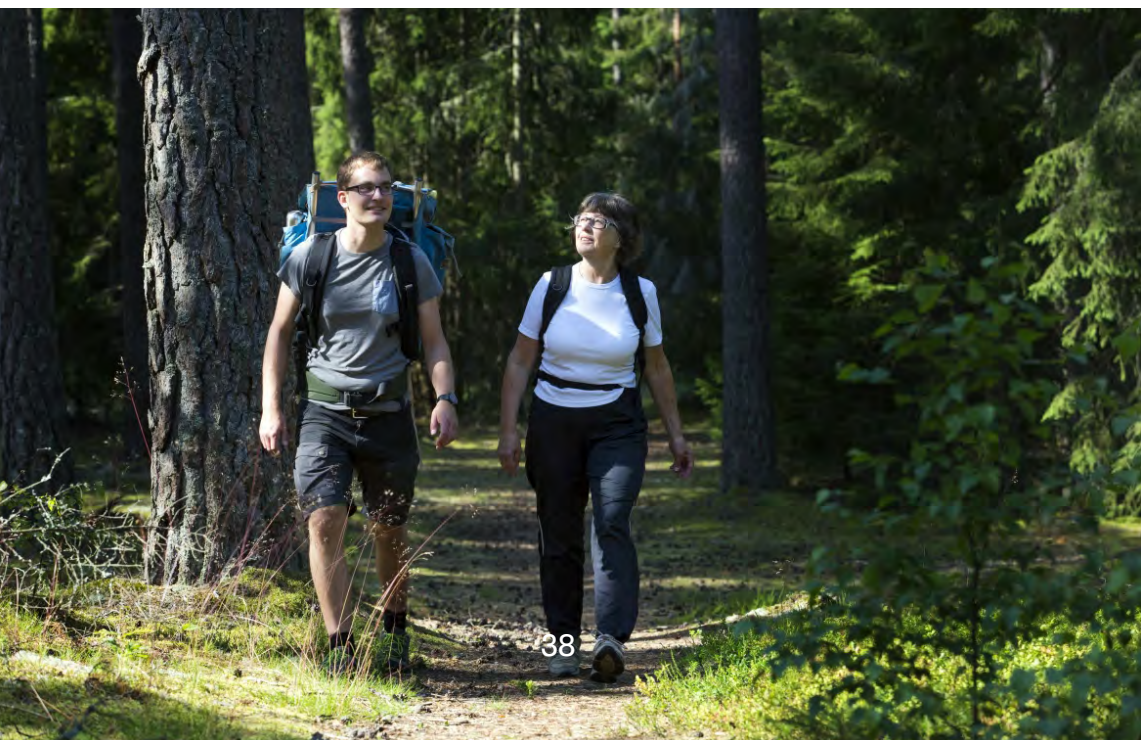

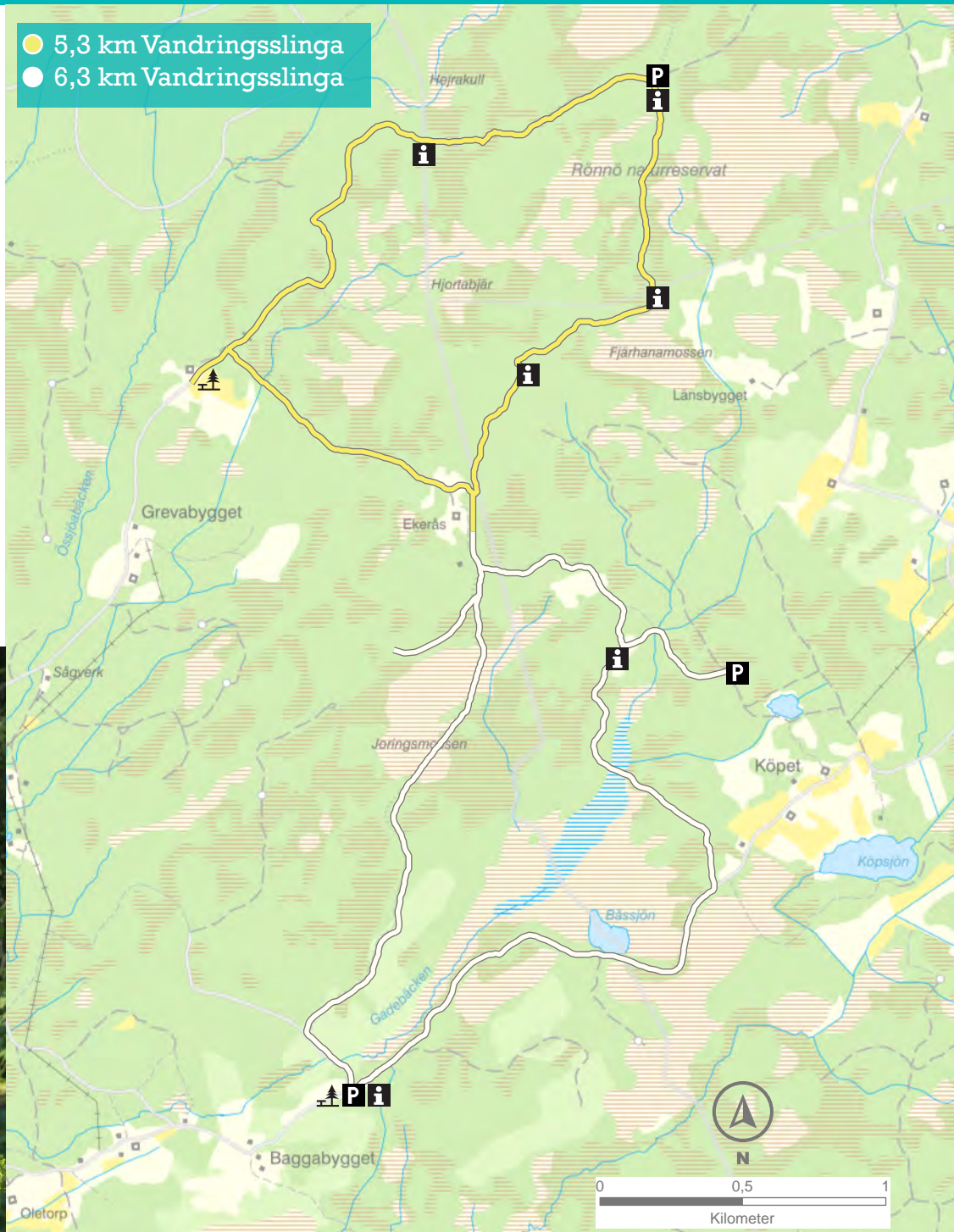
I gränslandet mellan Halland och Småland möter inlandet "utlandet". Minnet av Danmark lever kvar där gränsmärken, stora stenar, markerar det som tidigare tillhörde vårt grannland.

Här möts natur av skiftande slag, där barrskog och bokskog växer tillsammans. Tall och bok omfamnar varandra i trakter som bär minnen av fejder över gränserna. I Rönnö syns spår av människans aktivitet på flera håll. Stenmurar insprängda i bokskogen, nu överlupna med grönskimrande mossor, vittnar om arbetet att hägna inne gårdens miljöer och hålla vilddjuren på avstånd. Vid gamla torpställen finns träd som tidigare hamlats och nu bär grova grenar. Grunder av hus finns att se, ett av de mer väldokumenterade är "Lenas", som du kan läsa om på en av många vackert utförda

informationsskyltar om reservatets kulturminnen. I Rönnö finns flera stigar att vandra, både slingrande skogsstigar och rejäla grusvägar. Väljer du att gå slingan i söder passerar du Gadebäcken, som porlar rogivande och lockar till eftertanke. Avstickare från huvudlederna finns dels vid Baggabygget i söder och dels på Jorningsmossen. Här vandrar du på en och samma dag i både Halland och Småland och samtidigt passerar du den gamla landsgränsen som skilde Sverige mot Danmark.

- 5,3 km Vandrings slinga
- 6,3 km Vandrings slinga

ÅRSHULTSMYREN

Gillar du lugn och ro? Gillar du sällskapet av vindens sus och solens strålar genom skogens grönska? Gräs under fötterna och en stig att vandra på? Då trivs du säkert på Årshultsmyren, ett naturreservat väster om Ljungby.

På Årshultsmyren hittar du lövverk som silar ljuset, men också trollskogens kompakta täthet som skapar en trolsk stämning. Ute på myren infinner sig frihets känslan. Här kan du fly stadens brus och i stället ta in naturens dofter och intryck. Spångade leder finns i reservatet och nås via infarten från Kränkeboda. Det finns flera vandrings slingor att välja mellan. Den längsta är 9,5 kilometer. Övriga är på cirka 4 kilometer. Ett tips är att ta med vattenflaska innan du ger

dig ut. Eller varför inte en fikakorg? För den som är intresserad av växter, finns här den blåblommande klockgentianan att titta närmare på. Den växer i naturreservatets sydöstra och norra delar. Blommorna är blå och syns som färgstänk i markerna. Den blommar på sensommaren, från augusti in i september. Stensjön följer dig på delar av vandringsleden så varför inte passa på och ta ett dopp?

- 0,8 km Korta myrrundan
- 4,5 km Kyrkängsstigen
- 4,2 km Långa myrrundan
- 0,9 km Västra delen
- 2,9 km Östra delen

Sandsjön

Storån

Stensjön

Rammsjön

Rammsbjär

Årshultsmyre
naturreservat

Hegasjön

Nannabygget

Bokhultabacken

Kråkemossen

Nybergsbacken
backen

0 250 500
Meter

Åclalådden

Bara några hundra meter söder om Lidhult, mellan sjöarna Ältasjön och Askaken, hittar du Lidhultsåsen. Lidhultsåsen är ett välbesökt naturreservat, inte minst för friluftsliv och bad. Från badplatsen går en markerad stig runt reservatet.

Reservatet består mestadels av tall. På din promenad genom omväxlande natur kommer du nära vattnet. Stigen går högt på åsen och bjuder på vackra vyer över sjöarna. Du får uppleva det rika fågellivet och njuta av stillheten. Vid badplatsen Askaken kan du ta fram badkläderna för ett svalkande dopp efter din vandringstur eller tända grillen.

Vill du gå en längre tur kan du fortsätta vandra på en naturstig som går från badplatsen till gamla Banvaktstugan i

Lidhults samhälle. Stigen, med flera informationstavlor, går genom vacker natur utmed Lidhultsåsen.

Informationstavlorna berättar om ortens geologi för den intresserade.

Koppla av och ta en paus på grillplatsen vid ån innan du fortsätter genom ett skogsområde mot Banvaktstugan. Antingen kan du ta samma väg tillbaka till badplatsen Askaken eller gå på Vrävägen.

- 2,5 km Vandringssslinga
- 1,2 km Naturstig

Badpl.

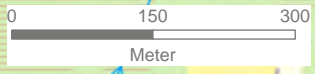
P

Askaken

Lidhultsåsens naturreservat

Nyhem

Ältasjön

UNNEN RUNT 50 KM

Vill du ge dig ut på en dagstur så kan Unnen runt vara ett alternativ. På den familjevänliga turen kommer du få uppleva den idylliska småländska naturen som bjuder på både sjöar och skogar. Leden går runt sjön Unnen och vissa sträckor cyklar du mellan sjöarna Unnen och Bolmen.

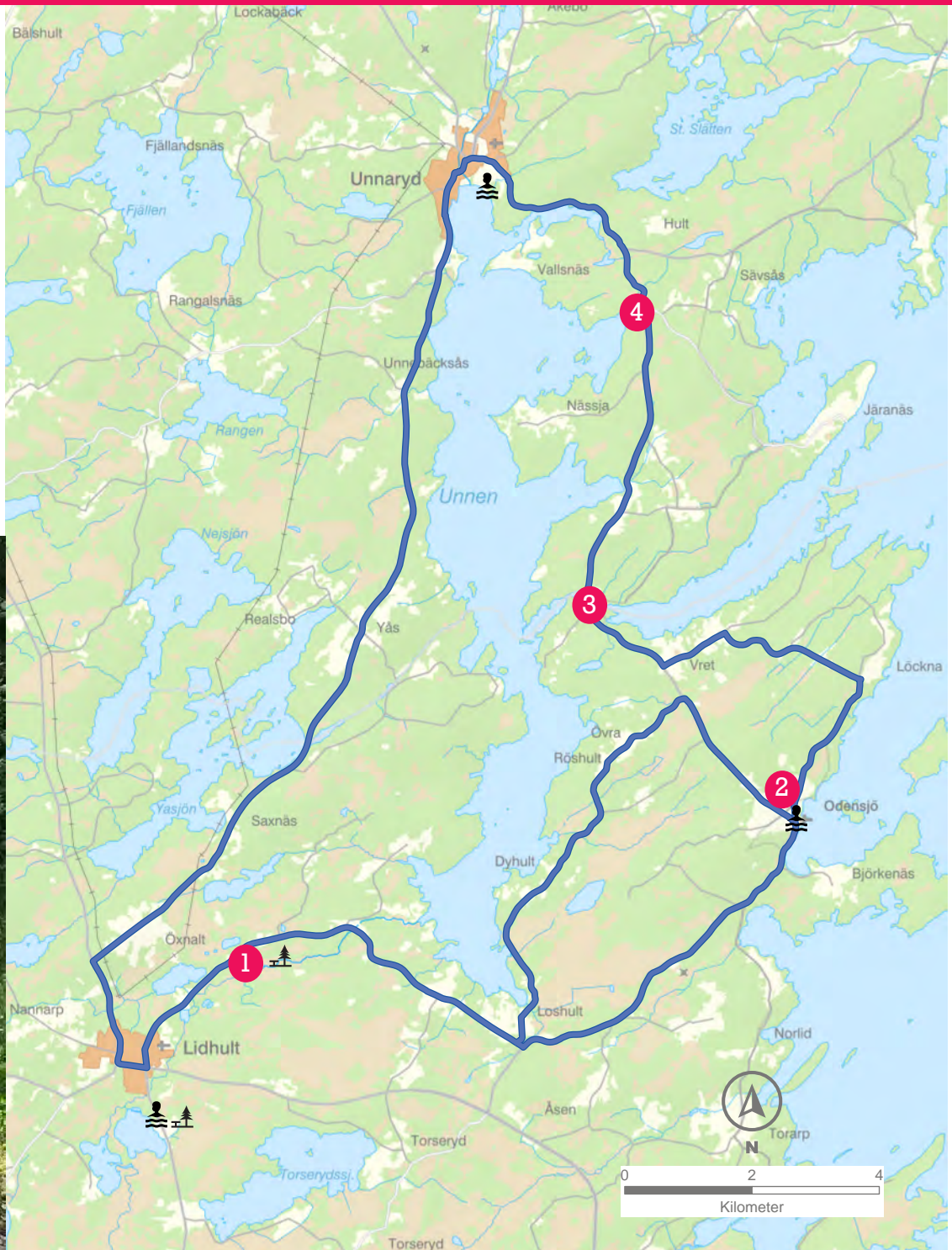
Från Lidhult följer du Banvallsledens skyltning fram till Loshult. Stanna till vid Skälhults naturreservat (1) norr om Lidhult, där du kan ta en rast, grilla eller kanske en kortare promenad. Från Loshult följer du sedan blå skyltning norrut.

Vid Odensjö hembygdspark (2) hittar du en naturlekplats och här ligger även

en av kommunens härliga badplatser där du kan ta ett uppfriskande dopp i sjön Bolmen.

När du sedan fortsätter vägen till Unnaröd kan du gärna pausa vid natursköna Önnekvarn (3) eller ta en titt på minnesstenen (4) efter stormen Gudruns härjningar i bygden år 2005.

Cykelleden erbjuder spännande historia med förhistoriska gravar, runstenar, sägner och minnesmärken från äldre tider. Naturen är varierande med skog, öppna landskap och sjöutsikt. Mellan Sunnaryd och Bolmsö kör en gratisfärja som inte behöver förbokas. Gå ombord, njut av turen och sträck på benen.

Välj mellan flera olika sträckor som erbjuder spännande historia med förhistoriska gravar, runstenar och minnesmärken från äldre tider.

Kring sjön Bolmen finns många olika spännande sägner. Bland annat sägnen om Ebbe Skammelson, den stilige riddaren som i vredesmod dräpte sin trolovade vid Tiraholm. Han slogs i bojor och dömdes till att vistas ett dygn på var och en av sjön Bolmens 365 öar. Efter ett år sökte han sig till Angelstad kyrka, steg upp på en sten och sade: "Är jag värd att vila i helgad jord så sker det." I detsamma föll bojorna av honom. Ebbe föll död ner och i stenen blev ett kors och ett fotavtryck synligt. Ebbes bojor blev till

kors på kyrktaket. Det finns fler sägner längs leden och du kan lätt hitta dem i de röda sägenskåpen.

Leden följer vattnet som är närvarande vart du än vänder dig. Naturen är varierande med skog och öppna landskap. Mellan Sunnaryd och Bolmsö går leden via en av Smålands enda vägfärja, cykla ombord, njut av turen och passa på att vila benen.

Från cykelsadeln kan du se det otaliga öarna, flera härliga badstränder och små badvikar längs vägen. Varför inte lägga ut picknickfilten vid en skön sandstrand, ta en kaffe eller ett dopp?

KANOTLEDER LAGALEDEN & HELGE Å

Flera av cykel- och vandringsturerna som det tipsas om i denna broschyr går intill vatten, runt sjöar och längs vattendrag. Vill du inte använda cykeln eller vandra går det att ta sig fram vattenvägen på våra kanotleder Lagaleden och Helge å. Upplev naturen på ett annorlunda sätt genom att glida fram med kanoten på vattnet. Turerna lämpar sig både för en till flera dagars kanotäventyr och det finns många lägerplatser som ger dig möjlighet till avkoppling och vila. Här kan du tälta och tillaga kvällens måltid över eld.

Lagaleden

Lagaleden sträcker sig 150 km från sjön Bolmen genom Bolmän och ån Lagan hela vägen ut till Kattegatt. Paddla över stora sjöar med många öar som erbjuder härliga strandhugg, längs smala åar och förbi mäktiga kraftverk. Du kan välja att starta och stanna var du vill och göra dagsturer, eller göra ett riktigt äventyr och paddla hela sträckan ut till havet.

Helge å

Helge å är en vattenväg för paddling genom både sjö och å. Den sträcker sig 109 kilometer genom Ljungby och Älmhults kommuner. Du paddlar längs små byar, breda åar och stora sjöar fulla av fågel-liv. En lämplig startplats är Ryssbysjöns norra strand. Det går att paddla både medströms och motströms, det vanligaste målet är Gustavsfors eftersom ån därefter blir stenig och ström.

